Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $5.50 Metams
Brooklyne $7.00 Metams

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

Visų Šalių Darbininkai Vienykitės! Jūs Nieko Nepralaimėsit, Tik Retežius, o Išlaimėsit Pasaulį!

No. 288 Telephone STagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., Trečiadienis, Gruodžio 8, 1937 Pavienio Numerio Kaina 3c Metai XXVII, Dienraščio XIX

Krislai

Draugės Savukaitės Įspūdžiai.
Jo Kalbos Tema.
Neišmanėlio Melai.
"Liaudies Balsui" Penkeri Metai.
Kanadiečiai šiandien Stiprūs.
Rašo *R. Mizara.*

Pirmadienį sugrįžo iš Europos d-gė Milda Savukaitė, "Vilnies" raštinės darbininkė. Ji buvo ten šešetą mėnesių, kurių daugiausiai praleido Sovietų Sąjungoj, Lietuvoj ir Vokietijoj.

Neišpasakytai sunkų vargą kenčia, sakė ji, Lietuvos darbo žmonės, kaimo valstietija ir miesto darbininkai. Teko jai susieiti į artimesnę pažintį su visokių luomų žmonėmis ir plačiau išsikalbėti. Amerikiečiai turėtų jiems padėti.

Būtų gerai, kad ji apie tai plačiau parašytų mūsų spaudai.

Šiuos žodžius rašant, atėjo redakcijon newarkietis d. Dobinis ir sako:

—Vakar pas mus kalbėjo P. Grigaitis.

—Kokioj temoj?

—Pirmoj temoj kalbėjo apie "pasaulinę padėtį," bet niekino Sovietų Sąjungą. Antroj temoj kalbėjo apie Sovietų Sąjungą—ir dar paškudniau niekino Sovietų Sąjungą,—atsakė užklaustasis.

Aišku, d. Dobinis mums nieko ypatingo nepasakė: *per pastaruosius 20 metų P. Grigaitis darė tą patį.*

Na, tegu jis taip ir kalba!

Andai Strazdo gazietoj vienas neišmanėlis rašė, būk "koks tai komunistas" Norwoode pasakojęs, kad reikią Grigaitį nužudyti.

Tai yra, žinoma, socialistiškos sklokininkų gazietos prasimanymas, kokiais ji visuomet turtinga.

Tokios kalbos, kokias dabar sako P. Grigaitis apie Sovietų Sąjungą, komunistams juk pakenkti negali. Atpenč, *tokios kalbos muša patį Grigaitį moraliai ir politiniai.*

Gavome kanadiečių "Liaudies Balso" num. 200 (už gruodžio 2 d.).

Tai numeris, pašvęstas penkerių metų savo gyvavimo sukaktuvių minėjimui.

Ši laida labai vykusi. Gausiai iliustruota ir turininga. Svarbu tas, kad veik visas aštuonių puslapių numeris užpildytas pačių kanadiečių raštais.

Prieš penkerius metus mūsų draugai ir prieteliai Kanadoje neturėjo savo laikraščio, nedaug turėjo ir gerų veikėjų kadrų.

Pradėjo jie laikraščio leidimą abejodami, ar ištesės išlaikyti. Pradėjo mažyčiu laikraštuku, o šiandien jie turi jau pilnoj to žodžio prasmėj laikraštį.

Tegu "Liaudies Balsas" gyvuoja ilgiausius metus. Teaplanko jis kiekvieną Kanados lietuvį darbo žmogų!

Patariu ir amerikiečiams, norintiems (kurie tik išgali) susipažinti su Kanados lietuvių ir bendrai darbininkų judėjimu plačiau, užsisakyti "Liaudies Balsą". Tuomi jūs padėsite sunkiai, bet gražiai dirbantiems draugams kanadiečiams.

(Antrašas: Liaudies Balsas, P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada).

TAISOSI PREZIDENTO ŽANDIKAULIS

Washington. — Sugrįžęs iš "žvejybos" prezidentas Rooseveltas tuoj nuvyko pas savo dentistą. Pastarasis atrado, jog prezidento įdegęs žandikaulis eina geryn. Todėl gal nereikės gramdyti kaulo kiaurymių.

J. L. Lewis Šaukia Kovon prieš Nedarbą

Ragina Išleist Įstatymus, Kurie Aprūpintų Visus Bedarbius; Pabrėžia Kiekvieno Amerikiečio Teisę Turėti Darbo

Washington. — Amerikai vėl "gręsia nedarbas, skaudesnis negu bet kada mūsų istorijoj," sako J. L. Lewis, CIO pirmininkas, pirmame numeryje šios organizacijos savaitraščio; jis šaukia industrines unijas organizuot bedarbių komitetus ir didžiu masiniu judėjimu priverst išleist įstatymus, pagal kuriuos turėtų būt aprūpinti visi bedarbiai.

Tarp CIO reikalaujamų įstatymiškų žingsnių yra šie: Įstatymas, apribojantis darbo savaitę ir nusakantis būtiną algą darbininkams; daugmeniškas statymas gyvenamųjų namų; daugiau pinigų viešiems WPA ir PWA pašalpiniams darbams iš šalies iždo, "idant kiekvienam darbininkui, norinčiam dirbti, būtų užtikrinta darbas"; pataisymas socialės apdraudos įstatymo, kad galėtų gaut nedarbo pensiją ir milionai tų bedarbių, kurie paliekami nuošaliai nuo dabartinės socialės apdraudos.

"Jeigu korporacijos, kontroliuojančios pramonės dalykus Amerikoj, neduoda darbų, turi būti kur nors kokia galia, kuri, eidama per korporacijų galvas,... užtikrintu darbininkam teisę dirbti," sako Lewis: **"Vienas didžių principų, už kuriuos stovi Amerikos darbininkai, tai yra teisė kiekvienam vyrui ir moteriai turėti darbo ir užsidirbti pragyvenimą."**

Anglų Dokininkai Boikotuoja Japonų Prekes

Liverpool, Anglija. — Visi šios prieplaukos laivakroviai griežtai atsisakė iškrauti iš laivo 200 tonų dirbinių, atvežtų iš Japonijos. Sparčiai auga Anglijos darbininkų ir progresyvių žmonių boikotas prieš Japonijos produktus, kaipo protestas prieš japonų karą Chinijoj.

Ispanija į Orlaivyną Ims Tik Ispanus Naujokus

Madrid. — Ispanijos respublikos karo ministeris Indalecio Prieto nusprendė paimt 300 narsių jaunų kareivių ir išlavint juos į lakūnus. Imami orlaivynan bus tik ispanai, nes Ispanijai reikės lakūnų ir po šio karo, sako Prieto, kada užsieniniai lakūnai-talkininkai išvažinės į savo šalis.

Į lakūnus bus lavinama tik tie kareiviai, kurie kovojo fronte bent tris mėnesius ir įrodė savo narsą po priešų ugnim. Jie turės būt ne jaunesni kaip 18 ir ne senesni kaip 24 metų.

Mokinių Streikas prieš Trumpinimą Mokslo Laiko

Buffalo, N. Y.—Sustreikavo 230 vaikų, kad W. Seneca mokyklos valdyba nutarė sutrumpint mokymo laiką nuo 6 iki puspenktos valandos. Valdyba aiškinasi, kad negali visų mokinių sutalpint sykiu; todėl trumpina laiką ir mokina dviem pakaitom.

LUBOMS ĮLŪŽUS, SUŽEISTA 15 MOKINIŲ

Oklahoma City, Okla. — Per kvotimus pradinėje mokykloj įlūžo lubos ir tapo sužeista 15 berniukų ir mergaičių, apie 10 metų amžiaus. Trys jų pavojingai sužeisti.

Vokietija Pasinešus Kariauti dėl Kolonijų

London. — Tik dabar paaiškėjo, ką Vokietijos užsieninis ministeris von Neurath sakė atsilankiusiam Berlynan užsieniniam Francijos ministeriui Yvonui Delbosui, kas liečia kolonijas Vokietijai, būtent: Hitlerio valdžia nepatenkinta Anglijos ir Francijos derybomis apie sugrąžinimą Vokietijai tulų kolonijų ateityje, mainais už susiaurinimą nazių ginklavimosi. Vokietija yra pasiryžus net eiti karan ir ginklų jėga gauti sau kolonijų.

Naziai Grasina Visiem, Kurie Nesakys "Heil Hitler" Sveikindamiesi

Dresden, Vokietija.—Daugelis vokiečių sveikinasi senoviškai: "Gerą dieną" ir "Iki pasimatymo." Naziu vadinamas "darbo frontas" apšaukia tokius "slekeriais" ir "išgamomis." Liepia visiem darbininkam susitinkant ar skirstantis sakyt "Heil Hitler" (valio Hitleriui).

Kas visai nesakys "Heil Hitler" arba sakys tik retkarčiais, tokiem naziai grąsina persekiojimais.

KONGRESMANAI NESIGAILI SAU KELIONĖS LĖŠŲ IŠ VALDŽIOS

Washington. — Kongresmanai 327 balsais prieš 37 nusibalsavo sau $225,000 kelionės lėšų į šią specialę kongreso sesiją ir atgal. Senatas užgyrė tas lėšas.

Pagal pirmesnį nustatymą, kongresmanas gauna po 20 centų už kiekvieną mylią kelio.

Aliejaus Eksplozija Užmušė 5 Krautuvėje

Gloversville, N. Y., grd. 7. —Per kūro aliejaus eksploziją krautuvėje vaikų dranų žuvo viena iš savininkių ir keturios tarnautojos.

TARDO TROCKINIUS GENGSTERIUS MINNEAPOLYJ

Minneapolis, Minn.—Prisaikintųjų teismas pašaukė tardyman du brolius Firotto'us ir J. Bellinį, kaip įtariamus šaulius-gengsterius prieš tulus unijų vadus. Šiuos tris kriminalistus andai parsitraukė iš Chicagos trockistai Dunne broliai, kurie smurtu norėjo išlaikyti savo rankose Generalę vežikų uniją.

Yra nurodymų, kad Firotto'ai ir Bellini galėjo dalyvauti nužudyme P. J. Corcorano, federacinio sekretoriaus-iždininko tos unijos.

SENATORIUS REIKALAUJA VIENODO PERSKYRŲ ĮSTATO VISAI ŠALIAI

Washington. — Senatorius Capper, republikonas, įnešė kongresui sumanymą pataisyti šalies konstituciją taip, kad kongresas galėtų išleisti vienodus vedybų ir perskyrų įstatymus visoms Jungtinėms Valstijoms.

(Dabar kiekviena valstija turi skirtingus divorsų įstatus. Daug būna atsitikimų, kad vienoj valstijoj persiskyręs kitoj skaitosi vedusiu, o jeigu vėl apsiveda, gali būt areštuotas už dvipatystę.)

EXTRA!

JAPONAI LAUŽIASI Į NANKINGĄ

Shanghai, grd. 7.—Japonų komandieriai praneša, kad jie jau laužiasi per Nankingo mūro sienas į patį miestą.

90 Japonijos lėktuvų kartotinai bombomis daužė ir degino Nankingą, Chinijos sostinę. Japonai sakosi jau užėmę tulus Nankingo priemiesčius.

Japonų lakūnai bombomis užmušė tuzinus civilių chinų Pukowe.

4 Sovietų Mokslininkai Grįšią iš Šiaurių Poliaus

Maskva, grd. 7.—Ivan Papanov ir trys kiti Sovietų mokslininkai rengiasi grįžt nuo Šiaurių Poliaus ledyno. Jie ten išbuvo 200 dienų. Tuo tarpu ledynas su jų stovykla nuplaukė 740 mylių nuo poliaus į neištirtą sritį. Jiems parvežt bus atsiųstas sovietinis lėktuvas.

Sovietų mokslininkai surinko gausiai žinių apie orą ir kitus gamtos reiškinius Šiaurių Poliuje ir apygardoj.

Smarkėja Chinų Raudonųjų Partizanų Veiksmai

Peiping, Chinija. — Pranešama, kad persiorganizavus į partizanų būrius komunistinė chinų Aštunto Ruožto armija vis dažniau atakuoja japonų kariuomenės susisiekimus geležinkeliais ir vieškeliais šiaurinėj Chinijoj.

Jersey City, N. J.—Vienas balsuotojas praeituose miesto rinkimuose net 32 sykius balsavo, kaip parodo jo rankraštis teisme.

Japonai Jau Pasiekę Nankingo Sienas

Chinai Nuskandinę Didelį Japonų Karo Laivą; Atmetę Priešus Atgal Beveik iki Tai Ežero ir Atkariavę Du Miestus

Shanghai, Chinija, grd. 7. —Japonai pasiekė sienas Nankingo, Chinijos sostinės, ir apsupę priemiestį su garsiu paminklu Sun Yat-sen'o, Chinų respublikos tėvo. Tas $3,000,000 paminklas stovi Rožavame kalne. Dabar japonai pradeda bombarduoti didžią mūro sieną, apsupančią Nankingą. Jinai yra 30 iki 50 pėdų aukščio ir 32-jų mylių ilgio.

Japonai sakosi susprogdinę senus konkryto (betono) pripiltus chinų laivus, nuskandintus skersai Yangtze upės. Tai buvo užtvaras, kad japonų karo laivai negalėtų praplaukti bombarduot Nankingą. Dabar japonai, sunaikinę tą užtvarą, siunčia savo šarvuotus laivus ir naikintuvus aukštyn Yangtze upe net 150 mylių į Ankingą. Devyni japonų bombiniai lėktuvai smarkiai naikino Pukową, skersai Yangtze upės nuo Nankingo. Japonai praneša, kad chinai traukiąsi iš Nankingo, ir japonai jį galėsią paimti "bile valandą."

Chinai sako, kad jie oro bomba nuskandinę Japonijos karo laivą "Nagato", 32,720 tonų įtalpos. Į pietų rytus nuo Nankingo chinai atmetė japonus atgal beveik iki Tai ežero krantų ir atėmė iš priešų Kwangteh ir Changhsingą. Šiaurėje chinų partizanai nuolat užpuldinėja japonus ant geležinkelių ir vieškelių ir labai trukdo.

Liaudiečiai Nuskynė Tris Franco Lėktuvus

Hendaye, Franc. — Ispanijos pasienis.—Keli tuzinai vokiškų ir itališkų fašistų lėktuvų numetė tonus bombų, taikydami į liaudiečių orlaivių stovyklas ir tvirtumas Aragono fronte: bet mažai žalos tepadarė.

Kai fašistų lėktuvai pasinešė linkon Barbastro ir Leridos, prieš juos pakilo liaudiečių orlaiviai; nukirto žemyn tris priešų bombinius lėktuvus, o kitus nuvijo atgal.

Algų-Valandų Įstato Vykdymas Būsiąs Pavestas Darbo Ministerijai

Washington. — Kongreso Darbo Komisija daro vieną permainą Black-Connery sumanyme dėl darbo savaitės sutrumpinimo ir būtinos algos nustatymo. Sumanyme buvo įrašyta, jog bus paskirta penkių narių komisija vykdyt algų-valandų įstatymą, kaip jis bus išleistas. Dabar daromas pakeitimas tą pareigą paveda darbo ministerijai.

Amerikos Darbo Federacijos vadai reikalavo, kad kongresas svarstytų atskirą jų įnešimą nustatyt darbo laiką ir būtiną algą darbininkams. Bet Darbo Komisijos vadai jiem aiškina, kad jų įnešimas tik sutrukdytų Black-Connery'o bilių, o pats kongrese nepraeitų, bent dabartinėje sesijoje.

Protestas Japonijai dėl Anglų Laivų Bombardavimo

London. — Anglija užprotestavo Japonijai, kad japonų lakūnai bombomis sužeidė vieną karinį ir du prekybinius Anglų laivus Wuhu prieplaukoj, Yangtze upėj.

Japonai Įsibriovė Anglų-Amerikonų Sritin

Shanghai, grd. 7.—Japonijos konsulato policija įsiveržė į Anglų-Amerikiečių plotą Tarptautinėje Shanghajaus Dalyje ir pagrobė tris chinus ir viena chinę iš Great Eastern Hotelio. Iškvotę, japonai juos paleido.

Anglijos ir Amerikos konsulai žada užprotestuot prieš tą japonų įsibriovimą.

Amerikos Bepusiškumo Klausimas Japonų-Chinų Kare

Washington. — Jungtinių Valstijų užsieninis ministeris C. Hull paaiškino kongresinei komisijai, kad panaudojimas Amerikos bepusiškumo įstatymo, kas liečia Japonijos karą su Chinija, priklausys nuo to, ar prezidentas Rooseveltas atras, "ar ten yra karas ar nėra." Mat, Japonija nepaskelbia karo prieš Chiniją, o tik šiaip terioja chinus ir grobia jų miestus.

Amerikos "bepusiškumo" pritaikymas tam karui reikštų sustabdymą ginklu ir amunicijos praleidimą abiem kariaujančiom šalim iš Jungtinių Valstijų. Toks "bepusiškumas" būtų kenksmingas Chinijai.

Fašistas Kunigas Coughlin Vėl Kalbės per Radio

Detroit, Mich. — Fašistinis kunigas Coughlin žada po naujų metų vėl kalbėt per radio politiniais ir ekonominiais klausimais. Jis jau kelis mėnesius nekalbėjo per radio po to, kai gavo papeikimą nuo popiežiaus ir Detroito arkivyskūpo Ed. Mooney'o už grubijoniškus įžeidinėjimus prezid. Roosevelto. Arkivyskūpas sako neatimąs kun. Coughlinui laisvės kalbėti, bile tik jis laikysis mandagumo ribose.

NAUJOJI DALYBA LAIMĖJO VYRIAUSIAM TEISME

Washington. — Šalies Vyriausias Teismas vienbalsiai patvirtino valdžios teisę skaldyti monopolišką Aluminum Kompaniją, pagal prieš-trustinį įstatymą. Ta Mellonų kompanija yra viena iš pačių kiečiausių monopolijų Amerikoj.

Vyriausias Teismas uždraudė valstijoms imti taksus nuo tų darbų, kuriuos fabrikantai atlieka centralinei valdžiai pagal kontraktus su ja. Tokius taksus panaikinti balsavo vyriausias teisėjas Hughes, naujas teisėjas Black ir dar trys; o keturi kiti balsavo prieš.

Roosevelto valdžia tuos Vyriausio Teismo sprendimus laiko Naujosios Dalybos laimėjimais.

NUPUOLĖ JAPONIJOS ŠILKO BIZNIS

Yokohama, Japonija. — Šiemet spaliu mėnesį išvežimas žalio šilko iš Japonijos parduot užsienių rinkose nupuolė 14 procentų, lyginant su tuo pačiu mėnesiu pernai metais.

Japonijos šilko biznį puldo darbininkų ir šiaip pažangių žmonių boikotas prieš Japoniją, kaip Chinijos užpuolikę.

Pašautas Žmogus prie Hitlerio Raštinės

Berlin. — Hitlerio ofiso name naziai pašovė vieną pašalinį žmogų, kaip įsibriovėlį. Jo vardą slepia.

Šukos—Mirties Priežastis

Los Angeles. — Parvirtus 93 metų senei Margaretai Curran, didelės standžios šukos plaukuose prakirto jai galvos kaulą ir pervėrė smegenis. Nuo to jinai ir mirė.

Shanghai, grd. 7.—Japonų karas padarė Chinijai jau bilioną dolerių medžiaginių nuostolių.

CIO Stengsis Išlaikyt Visus Bedarbius Savo Narius

Washington. — Industrinių CIO unijų pirmininkas John L. Lewis savo pareiškime savaitraštyje tos organizacijos sako, jog CIO dės pastangas išlaikyti savo eilėse visus dabartinius narius, netenkančius darbo. Tai skirtingas elgėsis su bedarbiais nariais, negu Amerikos Darbo Federacijoj. Nes jeigu Federacijos narys per nedarbą negali užsimokėti unijinių duoklių, jis yra išbraukiamas.

Lewis ragina industrines unijas visur steigti bedarbių komitetus, rūpintis reikalais negaunančių dirbti savo narių, kovot už pašalpas jiems ir žiūrėti, kad jie būtų sugrąžinami atgal, kai pagerės darbai; neleist bosams užpildyt jų vietas naujais.

ORAS

Šį trečiadienį būsią abelnai giedra ir šalta, sako N. Y. Oro Biuras.

Vakar temperatūra 27. Saulėtekis 7:06; saulėleidis 4:29.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY PUBLISHED BY
The Laisve, Inc.
every day, except Sunday
46 TEN EYCK STREET, BROOKLYN, NEW YORK

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$5.50
Brooklyn, N. Y., per year	$7.00
Foreign countries, per year	$7.50
Canada and Brazil, per year	$5.50
United States, six months	$3.00
Brooklyn, N. Y., six months	$3.75
Foreign countries, six months	$4.00
Canada and Brazil, six months	$3.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Ministerio Delbos Maršrutas

Vokietijos fašistai, trokšdami pavergti kitas tautas, šaukia: "Kolonijų!" Jie sako: jeigu jų reikalavimai nebus taikos keliu patenkinti, tai jie tą atsieks karu. Vokietijos fašistų apetitai dideli. Jie nori atgauti senas Vokietijos kolonijas, kurias ji prarado pereitame kare. Jie reikalauja Lietuvos, Pabaltijos kraštų, Austrijos, Čechoslovakijos, Sovietų Ukrainos ir daugelio kitų kraštų!

Dabar už kolonijas suriko ir Lenkijos fašistai. Jie sako, Lenkija turi turėti kolonijas, kad turėjus reikalingų žalių medžiagų.

Francijos valdžia užsienio ministerį Yvon Delbos paleido kelionėn. Jis lankėsi pas Vokietijos fašistus Berlyne, buvo pas Lenkijos fašistus Varšavoj, vyksta Rumunijon, iš ten Jugoslavijon ir Čechoslovakijon. Rumunija, Jugoslavija ir Čechoslovakija savo tarpe turi bendrą karinę apsigynimo sutartį. Francija su jomis susirišus. Bet Delbos aplankė ir Lenkiją, kuri pirmiau buvo tampriai susirišus su Francija, bet kada Francijos politika pasidarė draugiškesnė linkui Sovietų Sąjungos, tai atšalo link Francijos.

Lenkijos valdžia fašistinė, tik ten fašizmas nėra t. v. **totalitarinis,** vieno žmogaus komandoj. Reakcioniškiausią fašizmą atstovauja jos užsienio ministeris pulkininkas **Beck,** kuris yra hitlerinis fašistas ir suka Lenkiją Vokietijos fašistų pusėn. Šios klikos vedamos grupės išplėtė Lenkijoj antisemitizmą, žydų pogromus, tai yra, seka Hitlerio pėdomis. Ši klika smaugia lietuvius Vilnijoj, ukrainiečius Vakarų Ukrainoj ir Galicijoj ir puola kitas tautų mažumas. Generolas Smigly—Rydz darosi militariu diktatorium, kad užėmus mirusio Pilsudskio vietą. Lenkijoj bile dieną galima laukti pilnos fašistinės diktatūros, panašios į Hitlerio. Mat, dabar Lenkijoj dar vis yra su šiokiomis tokiomis teisėmis parlamentas, dar yra rinkimai ir kitos demokratijos liekanos, nors ir labai apkarpytos.

Lenkijoj Komunistų Partija yra slapta, bet labai įtakinga tarpe darbininkų ir valstiečių. Lenkijoj paskutiniu laiku organizavosi platesnis Liaudies Frontas kovai prieš fašistų įsigalėjimą. Net legionų ir skautų (pusiau karinės) organizacijos priėmė rezoliucijas prieš fašistų įsigalėjimą, reikalaujančias daugiau laisvių. Taigi, nors Lenkijoj viešpatauja fašistų valdžia, bet tvarka nėra pilnai fašistinė. Didžiausiame industrijos mieste Lodziuj, kada buvo renkama miesto valdyba, tai pažangios partijos laimėjo, o fašistai nieko negavo. Tokia padėtis nepatenkina Juzefo Becko fašistus. Ji nepatenkina ir demokratijos šalininkus. Eina kova. Fašistai nori įvesti pilną fašistų diktatūrą, o liaudies frontas, demokratiniai elementai kovoja ir prieš dabartinę fašistų galią.

Lenkija turi nepuolimo sutartį su Sovietų Sąjunga, bet nuolatos vis daugiau ginkluojasi prieš Sovietų šalį. Tik šiomis dienomis lenkai fašistai užpuolė Sovietų traukinį. Lenkijoj, jo įgulą sumušė, o traukinį padegė. Lenkija iš savo pusės tą sutartį jau ne kartą laužė. Ji turi nepuolimo sutartį ir su Vokietija, bet daugelis karininkų numato, kad už jos yra kita Lenkijos-Vokietijos fašistų sutartis prieš Sovietų Sąjungą, kad per Lenkiją praleidus Vokietijos armiją prieš Sovietų Baltrusiją ir Sovietų Ukrainą.

Kokis tikslas apsilankymo Francijos užsienio ministerio Yvon Delbos Lenkijoj? Kol kas dar nėra aiškus. Vieni prileidžia, kad jo tikslas buvo sudrūtinti demokratinius elementus, kad arčiau Lenkiją surišus su Francija prieš Vokietijos fašistų numatomą užpuolimo pavojų ant Francijos. Jo maršrutas Rumunijon, Jugoslavijon ir Čechoslovakijon kaip ir patvirtintų šiuos prileidimus. Bet aptemdo pusę tas, kad Yvon Delbos, būdamas Varšavoj, neatsilankė Maskvon, kuri buvo nepertoliausiai. Iš kitos pusės jis buvo sustojęs Berlyne, kalbėjosi su fašistais viršininkais ir tie jų pasikalbėjimai pasauliui nėra žinomi. Tuom kartu žinoma, kad Anglijos kietakakčiai reikalauja nuo Francijos susilpninti jos apsigynimo sutartį su Sovietų Sąjunga, o gal ir visai panaikinti, mainais už Anglijos žadamą Francijai pagelbą. Jie sako, būk Sovietai nesirubežiuodami su Vokietija negalėtų Francijai pagelbėti, kada Hitleris ant jos pultų. Prie to Anglijos valdonai vis daugiau susidera su Hitleriu. Jų pasiuntimas pas Hitlerį lordo Halifax, tai buvo jieškojimas išėjimo, kad Vokietijos fašistų smūgius nukreipti nuo Anglijos ir jos kolonijų prieš kitas šalis ir, labai galimas daiktas, prieš Sovietų Sąjungą. Hitleris ir gi daugiausiai ruošiasi pulti rytus—Lietuvą, Latviją, Estiją, ir Sovietų Sąjungą.

Ispanijos liaudiečiai sutvirtėjo. "Times" korespondentas Lawrence A. Fernsworth rašo, kad generolas Franco negalės liaudiečių įveikti, jeigu Anglija ir Francija nepereis atvirai į Italijos ir Vokietijos pusę Ispanijos klausime. O mes žinome, kad Anglija jau veik faktiškai pripažino fašistų generolo Franco valdžią ir net pasiuntiniais apsimainė.

Tokia yra padėtis. Tas padaro, kad Francijos ministerio Delbos misija labai svarbi ir daug reiškia pasaulio politikai. Po jos užbaigimo Francija arba daugiau išstos prieš fašistų agresijas, už demokratijos frontą, arba dar daugiau nuolaidaus Anglijai ir jos politikai, kuri galų gale yra naudinga fašistų agresorių politikai. Delbos misiją galima pavadinti "čiupinėjimu" jėgų. Jeigu Francija griežčiau nusistatys prieš agresorius, tai tas bus žmonijos naudai. Bet jeigu ji dar daugiau pradės nuolaidauti Anglijos kietakakčių politikai, tai tas priartins pasaulinio karo katastrofą.

Sovietų Šalies Rinkimai

Pasaulinė padėtis labai apsiniaukus. Fašistų karas Ispanijoj. Japonijos imperialistų karas Chinijoj. Nauji susigrupavimai fašistų valstybių ir demokratinių valstybių eina. Vokietijos karinio štabo organas "Die Wehrmacht" žiauriai puola Jungtines Valstijas už tai, kad jos draugauja su Sovietų Sąjunga. Tuom kartu Sovietų šalies piliečiai jau visai prisiartino prie rinkimų Aukščiausio Sovieto.

Gruodžio 12 dieną įvyks tie rinkimai. Kaip jau dabar praneša "New York Timeso" korespondentas Harold Denny, tai prie balsavimų ruošiasi 100,000,000 (šimtas milionų žmonių). Tokis balsuotojų skaičius dar jokioj šalyj nedalyvavo ir nedalyvauja.

Iš iki šiol pastatytų 1,121 kandidatų oficialiai 250 užsiregistravę komunistai; 365 buvę valdžios darbininkai; 331 darbininkai iš dirbtuvių; 223 valstiečiai. Juos pastatė kandidatais susirinkimai darbininkų fabrikuose, dirbtuvėse, unijose, kultūros organizacijose, kooperatyvuose, Raudonojoj Armijoj ir kitur.

Balsavimai bus visuotini ir slapti. Balsuotojas gaus balotą su trimi kandidatais, apsiėmusiais į tą vietą. Jis išbrauks vardus tų, už kuriuos nebalsuos, o paliks vardą tik to, už kurį jis atiduoda savo balsą. Neužilgo gausime davinių, kiek pilnai buvo kandidatų ir kaip rinkimai praėjo. Šie balsavimai dar daugiau sutvirtins Sovietų šalį apsigynimo reikaluose ir abelnai.

Eilė Šalių Faktinai Pripažįsta Generolo Franco Valdžią

Salamanca, Ispanija.—Jau paskyrė savo konsulus-agentus į fašistų valdomą Ispanijoj plotą Anglija, Lenkija, Austrija, Vengrija, Jugoslavija, Albanija, Nikaragua, Guatemala, El Salvador ir Šveicarija. Tai yra pusiau - pripažinimas gen. Franco "valdžios" iš tų šalių pusės.

Vokietija, Italija ir Portugalija jau senai turi savo atstovybes fašistų valdomoj srityj Ispanijoj.

Barcelona, Ispanija, grd. 6. — Respublikos artilerija neatlaidžiai bombarduoja fašistų tvirtumą Huescą.

"Laisvės" Reikalai

Šiuom tarpu "Laisvės" spaustuvė dirba dieną ir naktį su didžiausiu skubumu. Turime daug užsakymų atspausdinti biznieriams sieninių kalendorių, kuriuos biznieriai duoda savo klijentams kaipo naujų metų dovaną. Tačiau, kalendorių darbymetis pasibaigs bėgyje poros savaičių. Tada "Laisvės" spaustuvė bus liuosa, galės atlikti draugijoms visokius darbus. Todėl prašome draugijų ir kliubų valdybų ir komisijų įsitėmyti, jog "Laisvės" spaustuvė yra įrengta modernine mašinerija ir gali puikiai ir greitai padaryti draugijoms visokius darbus. Vertimus iš lietuvių į anglų ir iš anglų į lietuvių kalbas "Laisvė" taipgi atlieka tinkamai.

Dabar eina vajus gavimui "Laisvei" naujų skaitytojų. Drg. E. Sklerienė iš Cleveland, O., rašo: **"Dr-gė Mary K. Miller naujai užsisakė 'Laisvę' metams ir paaukojo Linotype pirkimui $4.00".** Kaipo nauja skaitytoja, tai ištiesų labai gražiai pasirodė su parama savo dienraščiui.

Vajus eina prie pabaigos, kiekvienas "Laisvės" skaitytojas, kiekvienas darbininkiško judėjimo rėmėjas, privalo gauti "Laisvei" nors po vieną naują skaitytoją.

Pereitą sekmadienį, Brooklyne buvo visas Aukščiausios Prieglaudos Lietuvių Amerikoje Pildomasis Komitetas iš Pittsburgh, Pa. Nes APLA ir LDS jau galutinai susivienijo. Iš tų garbingų svečių drg. **Joe Norkus,** atsinaujino "L." prenumeratą metam ir savo dienraščio reikalam aukojo $2.00 ir drg. **A. Žvirblis** užsimokėjo "L." prenumeratą, dovanų paliko "Laisvei" 50 centų ir Agitacijos Fondui 50c. Draugai pittsburghiečiai skundžiasi, kad greitas ištraukimas drg. Gasiuno iš Pittsburgho būtų jiem didelis nuostolis.

Gavome laiškelį iš tolimo miestelio Roundup, Mont., nuo drg. **Tony Yakavich.** Jis užsimokėjo už "Laisvę" metams ir apdovanojo savo įstaigą su $1.50. Linksma, kad iš taip toli draugai rūpinasi savo dienraščio palaikymu.

Daugiau aukų gavome nuo sekamų draugų: **F. Bakšys,** Easton, Pa., $1.00; **John Venskevičius,** Cambridge, Mass., $1.00; **J. Andrilionis,** Philadelphia, Pa., $1.00 ir **L. Ničiena,** Philadelphia, Pa. $1.00.

Po 50c. palaikymui savo dienraščio aukojo draugai: **M. Bendinskas,** Summerlee, **G. Kvetkus,** Cambridge, Mass., **V. J. Yokim,** New Britain, Conn., **B. Shlaves,** New York City, **George Stossell,** Pittsburgh, Pa., **J. Plask,** Darby, Pa., ir **M. Grybas,** Aberdeen, Washington.

Dar turime ant rankų ilgoką surašą vardų draugų, kurie prisidėjo su parama savo įstaigai. Už dienos kitos paskelbsime juos.

Dėkavojame draugam širdingu draugiškumu už dovanas ir tikimės, kad daugelis dienraščio skaitytojų paseks jus draugai—prisidės su parama "Laisvei."

Baigiantis metam, prašome tų draugijų komitetų, kurios yra "Laisvei" skolingos už spaudos darbus ar skelbimus, užsimokėti bilas prieš naujus metus. Nes "Laisvės" irgi turi atsiteisti su tom firmom, kuriom ji skolinga.

P. Buknys.

Sov. Sąjungos Žinios

Medicinos Progresas

Sovietų medicina į 20 metų padarė didelį progresą. Caristinė Rusija pirm revoliucijos turėjo tik 13 įvairių medicinos institutų, o dabar Sovietų Sąjunga jau turi 347 *institutus.* Prieš revoliuciją Rusijoj buvo tik 200 ar 300 radio spindulių mašinų, o dabar jau yra 3,650. Sovietai išvystė plačią apšvietą medicinos ir sveikatos reikalais. Tam tikslui leidžiama laikraščiai, žurnalai, gaminami judžiai. Prie fabrikų ir dirbtuvių įsteigta medicinos punktai, kur bent kiek susirgus darbininkui tuojaus suteikiama jam pirmoji pagelba. Toki punktai kiekvieną dieną suteikia bent 500,000 žmonių pagelbą ir neleidžia ligai įsigalėti.

Didina Leningrado Prieplauką

Leningrado uoste naujai įrengė 5 kilometrų ilgio pakraštį, kad būtų tinkamas laivų prieplaukoms. Jis yra nuo Finiško tilto iki Volodarskio tilto. Greta jo pravesta platus asfaltinis automobiliams kelias.

120 ir 123 Metų Amžiaus

Ugličio invalidų namę, Jaroslavlio valstijoj, gyvena du Sovietų piliečiai Povilas Kuzmič Markelov 123 metų amžiaus ir Tichon Maksimovič Cirulnikov 120 metų. Sovietų šalyj dar yra senesnių žmonių.

2,000 Mandarinų ant Medžio

Sovietų Abchazijoj labai uždėrėjo apelsinai, mandarinai ir citrinai. Nuo vieno medžio suima po 2,000 mandarinų. Iki 15 d. lapkričio Abchazija pardavė 45 milionus mandarinų. Per tą laiką Sovietų Gruzija pardavė Sovietų valdžiai 280 milionų mandarinų. Šiemet Abchazijos ir Gruzijos mandarinų ir apelsinų derlius didelis. Manoma, kad kolchozninkai Sovietų valdžiai parduos ant 102,000,000 vaisių daugiau, kaip pereitais metais.

Sučiupo Žuliką

Maskvoj nuo vieno automobiliaus valdytojo O. J. Saltaiso tūlas gaivalas pavogė paspo'rtą. Vagis jam pradėjo rašinėti laiškus iš Leningrado, Odesos, kad Saltaiso vardu pasiųstų 100 rublių pasporto išpirkimui. Mat, jis, turėdamas Saltaiso paspo'rtą, manė tokiu būdu išgauti pinigų. Bet Odesoj, kada jis atėjo į paštą atsiimti tų pinigų, tai pateko į valdžios rankas, nes ten buvo pranešta, kas jis yra. Tai yra žulikas P. Voroncov-Suchačev.

15-kos Aukštų Viešbutis

Maskvoje, ant Gorkio ir Revoliucijos gatvių baigiama įrengti viešbutis vardu "Maskva." Jis yra 15-kos aukštų. Viešbutyj yra 176 kambariai pavieniams ir dviems. Viešbučio sienos, laiptai, kolonos yra apmuštos gražiu marmoru.

Puškino Muzėjus Odesoj

Odesoj, ant Puškino gatvės, kur garsus rašytojas gyveno 1823 metais, yra steigiama Puškino vardo muzėjus. Muzėjus steigiamas tame name, kur Puškinas gyveno.

16,250,000 Svarų Arbatos

Sovietų Gruzijoj tik vienas arbatos apdirbimo fabrikas "Čai-Gruzija" jau davė šaliai 5,881,800 kilogramus arbatos. Iki pabaigos sezono jis duos apie 6,500,000 kilogramų (16,250,000 svarų) arbatos.

5,000,000 Kopijų Knygos

Sovietai išleido naują knygą "Trumpas Kursas Sovietų Sąjungos Istorijos." Ją pagamino grupė rašytojų A. V. Šestakovo vadovystėj. Šios knygos atspausdino 5,000,000 kopijų. Ji gražiai padaryta ir skiriama 3-4 mokyklos skyriams.

Užsienyj platinasi gerai. Užsienio knygų platinimo skyrius išsiuntė 10,000 egzempliorių į Franciją, Jungtines Valstijas, Ispaniją, Iraną, Čechoslovakiją ir Chiniją ir greitai jos išsiplatino. Dabar gavo ant 8,000 kopijų užsakymą anglų ir francūzų kalbomis.

Auto Keliai Taigoj

Iš Krasnojarsko praneša, kad Taigoj apsunkinamas buvo kasyklų darbas iš priežasties stokos gelžkelių ir kitų kelių. Šiemet ten per aklus miškus, kalnus pravesta trys geri automobiliams keliai. Vienas turi 300 kilometrų ilgio ir sujungia Eniseiską su sovietinėmis kasyklomis.

Knygų Vedimas

Pirklys, kuris nelaikytų knygų, neužilgo susibankrutytų. Bet daugelis žmonių nori žinot, kodėl, sulig įstatymų, reikalinga užrekorduoti kiekvieną gimimą, apsivedimą ir mirimą ir kodėl reikia pranešti limpamomis ligomis sergančius. Tokis žmoniškas knygų vedimas ir gali būti sulygintas su pirklystės knygų vedimu. Lygiai kaip pirklio knygos parodo jam, ar jis daro ar eikvoja pinigus, taip statistikai parodys, ar apielinkės sveikatos dalykai geryn ar blogyn eina.

Kodėl gimimo rekordai taip svarbūs? Tavo vaikas ar mergaitė reikalaus gimimo certifikato, kuomet pradės lankyti mokyklą, ir vėliaus parodyti amžių, tėvų vardus, gimimo vietą, gauti darbo popieras, parodyti pilietystę, imti civiliškos tarnystės egzaminus, gauti pasportus ir prirodyti teisę paveldėti turtą.

Gimimo, apsivedimo, mirimo ir limpamų ligų, sergančių rekordai yra didelės svarbos sveikatos tėmytojams ir žmonėms, kurie užsiima sociališku darbu, gydytojams ir mokslininkams, kurie studijuoja mirties priežastis sulaikyti nereikalingas ligas ir mirtis.

Nuo tokių statistikų mes galime matyti mirties ratą kiekvienos vietos ir ar rata didinasi ar mažyn eina. Kuomet didinasi, skaitlinės parodo, kodėl, kaip pirklio knygos rodo pelną ar pralaimėjimą. Kuomet gydytojo raportai rodo, kad limpama liga, kaip karštligė, auga, sveikatos viršininkai tuoj bando surasti ligos pradžią ir sustabdyti ligą. Gyvasties statistikos duoda mums progą matyti viešos sveikatos darbo pasekmes.

Kiekvieno kūdikio gimimas turi būti užrašytas, netik kad tai yra kūdikio teisė, bet dėlto, kad galėtume turėti teisingų surašų kūdikių mirčių. Daug nuveikta dabartiniais metais apsaugoti gyvastis naujai gimusių kūdikių, ir tas buvo galima, nes statistikos parodė ligų priežastis. New Yorko valstijoj 20 metų atgal apie 159 kūdikiai mirė iš kiekvieno tūkstančio gimusių, bet dabartinis padėjimas yra daug geresnis.

FLIS.

DARBININKŲ SVEIKATA

DR. J. J. KAŠKIAUČIUS
530 Summer Ave. Newark, N. J.
Tel.: Humboldt 2—7964

Mėnesinės Užsitraukia.

Gerb. daktare, malonėkite duot patarimą per mūsų dienraštį "Laisvę." Mano augintinė mergaitė yra aštuoniolikos metų — suėjo šį mėnesį. Ji yra pusėtinai aukšta ir gerai atrodo, bet mėnesinės tai jai neregulingos. Jai einant šešioliktus metus, atsirado pirmą kartą. Po tam neturėjo per kokius penkis mėnesius, ir vėl atsirado savaime, ir gerą laiką buvo kas mėnuo. Paskiau ir vėl pradėjo peršokt. Šimet kai turėjo gegužės mėnesy, tai vėl gavo rugsėjo mėnesy, — ir ligšiol da neturi. Aš labai rūpinuos. Norėjau ją nusivest pas daktarą, — niekaip negaliu. Sako, aš neisiu, aš sveika. O aš nežinau, kas ir daryt. Gal būt, reikia kokių gyduolių? Ant valgio tai ji irgi labai dalikatna. Jai vis tas negerai, tas negerai. Daugiausia vis sausus valgius ir kenuotus valgo. Bet aš jai daug ko patart negaliu. Yra pabaigus vidurinę mokyklą, skaito labai knygas ir visokius laikraščius. Skaito gerai lietuviškai ir gerai lietuviškai rašo. Gerai, kad ji pamatytų "Laisvėj" apie tokį nuotikį, tai gal atkreiptų daugiau dėmėsio į save. Ir aš to labai nemėgstu, kad ji myli parūkyt. Ji da nedirba. Reikėtų gerai prisakyt, kad rūkymas kenkia sveikatai, ypač jaunam. Aš norėčiau ją pavyzdingai išauginti, bet aš grynorka, tai ir tiek. O tėvo ir gi neturi, tai ir visos bėdos.

Atsakymas

Tai, matyt, jūsų ta auginti-nė pusėtinai prašmatni mergiotė, ir pusėtinai civilizuota. Kad daug skaito ir greita ant rašto, tai labai puiku. Bet su **majstu** jai reikėtų pasitaisyt, o da labiau su **rūkymu.**

Tai visai ne perdėjimas, kad **rūkymas** daug, daug žalos jai daro. Tokiam jaunučiam, da nesubrendusiam organizmui rūkymas pirma laiko sudarko visus pamatus, — jaudina, silpnina **liaukas,** o nuo liaukų priklauso ir mėnesinės. Nėra abejojimo, kad, jeigu ji **mestų tą netikusį paprotį,** greičiau jai susitvarkytų ir mėnesinės, ir visa jį jaustųsi geresnė ir tvirtesnė. Kaipo pusėtinai prasilavinusi ir supratinga mergaitė, ji turėtų giliai įkainuot **tabokos žalingumą.** Nereikėtų, rodos, čia apie tai nė kalbėti. Reikia tik tvirtos valios, nusisprendimo.

Su maistu ir gi ko reikia. Daugiau įvairumo, daugiau daržovių ir vaisių — daugiau **vitaminų.** Vitaminų stoka pagadina visą organizmą, nusilpnina ir **kiaušides** (ovarus) ir kitas liaukas. O vitaminų gausa padės atsigauti kiaušidėm — ir padės susireguliuoti mėnesinėms. Tegul mergaitė vartoja daugiau nevirtų lapuotų daržovių ir vaisių. Galima taip gi ir džiovintų vaisių ir konservuotų pirktinių, bet ne namų darbo. Tegul suvalgo bent po kelis kiaušinius kasdieną, visokių pieniškų, jūros žuvų, po truputį šviežios mėsos ir juodos duonos.

Ar gal reikia kokių gyduolių? Būtų neprošalį. Ypač jei vietos gydytojas bent kelis kartus įleistų jai su adata tam tikrų **liaukų ekstrakto: posmegeninės liaukos priekinės skiltie,** taip gi **kiaušidinių liaukų.** Šitokių ekstraktų įčirškinimai padeda geriau išaugti ir veikti **lyties liaukom.** Gana dažnai pasitaiko, kad mergaitėms **kiaušidės** nėra gerai išsivystę. Dėlto ir mėnesinės esti neregulingos, skaudžios. Liaukų preparatai čia daug gero padaro.

O taip da kokių vaistų? Nebent kokių **vitaminų ekstraktų.** Sakysim, žuvų aliejaus arba žuvų aliejaus kapsulių bei piliulių. Džiovintų bravoro mielių. Bus jai labai naudinga imti po truputį ir **iodo tinktūros:** po lašą, su pienu, kas pora dienų, kad ir per visą gyvenimą.

Darbininkė ir Šeimininkė

ŠEIMININKĖ IR DARBININKĖ

Koki Turėtų Būt Moterų Skyriai?

Abu mūs dienraščiai, "Laisvė" ir "Vilnis", palaiko kartą į savaitę moterims skyrių. Tame skyriuje turėtų atspindėti moterų darbuotė—gyvenimo pasisekimai, kovos, nuveikti darbai, kasdieniniai prietikiai ir daug visokių kitų reikalų. Ar mūs skyriai yra tokiais gyvenimo atspindžiais? Man regis, kad ne. Dėlei moterų skyrių palaikymo pas mus skiriasi nuomonės į dvi dali: vienos draugės toli nuprogresavusios ir visai nemato reikalo savo laiko eikvoti tokiam darbui, kuomet randasi eibės kitokių reikalų, gi antros, ką jaučia reikalą tokio skyriaus palaikymo, teisinasi neturinčios ganėtinai sugabumų tuos skyrius padaryt įdomiais, kad juose atspindėtų kasdieninis darbininkės ir šeimininkės gyvenimas. Aš manau, kad kaip vienų taip ir antrų, pasiteisinimai nėra priimtini. Darbas tarpe moterų randasi pusėtinai pastumtas į šalį ir tas mums gero nedaro. Pasakyt—jau laikas darbuotis bendrai, tai da visko neišaiškina. Jeigu moterys dalyvautų beveik masiniai gyvenimo kovose, tuomet tokis pateisinimas būtų vietoje, bet dabar—bent aš to nematau.

Kas mūs skyriuose turėtų rastis? Teoretinių bei politinių straipsnių randasi bendruose laikraščių puslapiuose, kurios jų svarbą supranta, jom nereikia nurodymų, kur susirasti. Mum reikalingi raštai iš kasdieninio gyvenimo; raštai parašyti pačių moterų ir jom suprantamoj kalboje. Plačios moterų minios da nėra taip toli pažengusios, kad pasitenkint vien teoretiniais-politiniais raštais. Man prisimena vienos moters mūs dienraščio suvažiavime kalba, jinai sakė: "Kada skaitai moters parašytą korespondenciją arba straipsnelį, tai rodos ir teisingiau ir daugiau prie širdies traukia." Toji draugė savo lūpomis reiškė šimtų kitų moterų mintis ir jausmus.

Ar nesiranda pas mus ganėtinai draugių, kad tuos skyrius padaryti įdomiais? Yra. Kartą klausau radio, mano nusistebėjimui, mūs sena darbuotoja d. A. Jurevičienė, anglų kalboje, duoda moterims patarimų apie namų ūkį. Kodėl tokia draugė negali parašyt savo patyrimų į mūs dienraščius? Pradėkime nuo mažų dalykų, o laikui bėgant atsiras ir didesnių. Rašykim apie namų ūkį. Tiesa, išėjo iš spaudos "Virėja," bet tai da visko nepadengia. Viena draugė per "Laisvę" jau apgailėjo, kad turi gerų receptų, bet nesuspėjo pasiųsti "Virėjos" rengėjoms. Drauguže, jeigu geri tau receptai, duok ir mums juos.

Kritikuokime Savo Ydas

Apart gerų, ligvaliai randasi pas mus ir blogų ypatybių, bet apie tai tylime. Kalbėkim ir mokykimės iš savo paklaidų. Darbininkė bei darbininkas kovoja su savo darbdaviu, gi šeimininkė kovoja ne tik su darbdaviu, kad vyras daugiau pinigų uždirbtų šeimos išlaikymui, bet kovoja su maisto trustu, su butų savininkais, drabužių gamybos trustu; namie su vabalais, musėmis, katėmis, šunimis ir da kuo. Kalbėkime apie tai, tam mūs skyriuose vieta.

Mazgotė

Įeini į vargšės šeimininkės stubą: švaru, viskas tvarkoje, mazgotė, su kuria indus plauja, švarutėlė kabo ant krašto sinkos bei tam tinkamo pakabo. Nueini į kitą stubą vėla viskas švarugražu, bet dyrsteli po sinka — suspausta į gnutulį rudas, bjaurus skuduras, su kuriuo indus plauja. Perdaug bjaurus, kad pakabint jį ant krašto sinkos išdžiūti. Tai milionai bakterijų valkiojama po indus su kiekvienu plovimu. Mazgotė būtinai reikia išplauti kuošvariausia ir kiekvieną kart pakabint išdžiūti.

Pasidabinimai

Kiekvienas gyvis dabinasi, jeigu jau ne prieš kitus, tai bent pats sau nori gražesniu atrodyti. Moterys dabinasi kiek daugiau. Gražu, kada moteris ateina gražiai, švariai ir tvarkingai apsirengusi; kuriai jau reikalinga skruostai truputį paraudonyti, veidas papudruotas, drabužiai suprosyti. Bet kaip juokingai atrodo moteris, kuomet ateina į parengimą lig kalėdų eglaitė: veidai nuraudonyti perdaug, pudra rodosi, kad, paėmus iš krašto, gali nulupti lig pleisterį, gi visokių blizgučių, lig kokia karalienė. Tai netinka rimtom moterim. Yra ir daugiau blogų ydų, bet apie tai tegul bus kitą kart. Kalbėkim, diskusuokim apie tai visos.

Skruzdė.

Worcester, Mass.

Iš ALDLD Moterų Kuopos Veikimo

Mūsų draugės moterys daug ir nuoširdžiai veikia, bet nieko apie tai nerašo. O tas negirtinas dalykas. Nesu šalininkė pasigyrimų, anaiptol, bet draugės darbuotojos turėtų žinoti, kad būtinai reikalinga karts nuo karto parašyti į spaudą, duoti svietui žinoti, kad, taip sakant, gyvuojama, veikiama. Tas suteikia daugiau energijos, kaip mums pačioms, taip kitur.

Pereitam susirinkime buvo išduotas raportas iš ALDLD 7-to Apskričio metinio suvažiavimo. Raportas buvo platus ir turininggas. Apart kitų tarimų, buvusios delegatės raportavo, kad suvažiavimas vienbalsiai pasisakė už šaukimą moterų posėdžio 7-to apskričio ribose. Mūsų kuopa mano, kad toks posėdis būtinai reikalingas ir tam darbui skirtos draugės turi nevilkinant vykint tą gyveniman.

Patarta teatro komisijai ieškoti kito veikalo perstatymui greitoje ateityje, jeigu nebus galima dabartinį, ant rankų esantį veikalą "Excelencija" perstatyti už prieinamą kainą.

Paaukota $5 Ispanijos reikalam, $5 Komunistų Partijos kampanijai, $2 jaunuolių žurnalui.

Amerikos Lietuvių Kongreso vietinio komiteto raporte buvo pažymėta, kad mūsų kuopos atstovės pagirtinai jame veikia ir nuolatiniai lanko jo susirinkimus. Smagu klausytis tokių raportų.

Aš nuo savęs kviečiu jus visas, draugės, būtinai dalyvauti priešmetiniam susirinkime 13 gruodžio. Turėsim išsirinkti valdybą 1938 metams ir, būtinai, korespondentę, kuri būtų atsakominga už savo darbą, nes, kuomet paliekama visom, tai niekas neparašo ir nėr ką kritikuoti bei reikalauti raporto.

Nauja Rašėja.

Paryžius. — Francijos kolonijų direktorius Albert Sarraut pradeda "sistematiškai" malšint maurų-arabų sukilimus Francūziškoj Morokkoj.

Berlin. Naziai savo persekiojimais iki šiol išvijo jau 140,000 žydų iš Vokietijos. Dabar telieka tik 360,000 žydų.

DIDVYRIŠKOS ISPANIJOS JAUNUOLĖS

Tūlas laikas atgal Ispanijos komunistinis jaunimas neteko vienos iš puikiausių komjaunuolių, draugės Linos Odenos. Ji buvo visai jauna, vos tik 20 metų, bet ji buvo išaugusi į jaunimo vadus ir turėjo didelį patyrimą klasių kovos lauke.

Dar 1934 metais, kuomet ėjo pilietinė kova prieš fašizmą, d. Lina aktyviai kovojo ir organizavo mases prieš banditus. Draugė Lina buvo visos Ispanijos komjaunimo organizatorė ir ji buvo įvairių pažiūrų Ispanijos jaunimo bendro fronto komiteto sekretorė.

Fašistams užpuolus Ispaniją, d. Lina dirbo visur, kur tik buvo reikalinga jos vadovybė. Ji dirbo ant laivų tarpe jūreivių ir kariniuose aerodromuose tarp pilotų, tarpe miestų darbininkų.

Tačiau paskutiniu laiku d. Lina dirbo tik karo fronte, pačioje ugnyje. Ji į miestus važiavo tik tada, kada frontui reikėjo šautuvų, kanuolių ir kulkų. Kartą d. Lina, važiuodama automobiliu iš štabo į frontą, paklydo ir papuolė į fašistų užimtą poziciją. Draugė Lina greitai suprato savo klaidą, bet buvo pervėlu. Šoferį fašistai užmušė, o d. Lina gynėsi nuo fašistų. Nei vienos kulkos veltui nesueikvojo, visus šūvius suleido fašistams, o vieną pasiliko ir paleido sau į širdį, kad tik gyvai nepasiduot. Ji ir negalėjo gyva pasiduoti. Fašistams teliko tik jos lavonas, kurį jie vežiojo po visą miestą rodydami, kaipo savo grobį.

Už valandos laiko po žuvimo draugės Linos, Liaudies Milicijos kariai padarė ataką ant fašistų atkeršijimui už Linos gyvybę. Jie skaudų smūgį davė fašistams—60 užmušė, šimtą sužeidė, nemažai ginklų atėmė. Ir draugės Linos Odenos kūną atėmė. Laivo Libertad jūreiviai, sužinoję apie Linos mirtį, greitai padavė prašymą karo štabui, kad juos leistų į Almeriją, kur jie galėtų savo laivo kanuolėmis sunaikint priešą ir atimti savo vado Linos kūną.

O kiek tokių jaunų mergaičių žuvo—mes nežinom.

Karmen, jauna mergaitė, dirbo vienoj valdžios įstaigoj. Fašizmui pakėlus nuodingą galvą, ji nesusvyravo nei vienos minutės. Kaip tik išmoko valdyt šautuvą, ji tuoj paprašė, kad ją leistų į karo frontą. Karmenė pergyveno laimėjimų ir pralaimėjimų, badą ir šaltį. Šalia jos krito jos draugai, bet baisiausi karo įvykiai jos neišgązdino. Ji karžygiškai dirbo pačiame ugnies fronte.

Nora, 17-kos metų mergaitė, duktė angliakasio Diego, yra Ispanijos liaudies herojė. Jos tėvas metė bombą į fašistų štabą ir pats žuvo. Nora atėjo į frontą ir paprašė leist jai užimt tėvo vietą. Ji jauna, vikri—ją paliko štabe dirbti. Ji prieš tai griežtai protestavo. Ir vieną gražią naktį ji slapta išbėgo į patį karo frontą.

Didvyriškoj Ispanijos liaudies kovoj už apgynimą demokratijos ir liaudies valdžios tokių nuotikių daugybė. Daug jaunuolių ir suaugusių moterų randasi karo fronte ir ten greta savo draugų, su ginklais rankose, kovoja prieš fašizmą, didžiausį visos liaudies, o ypatingai moterų priešą.

Gi minios mergaičių ir moterų užima frontan išvykusių vyrų vietas užfrontyj. Buvusios vergių padėtyje seniau, dabar užima svarbias vietas fabrikuose, moksliškose laboratorijose, ir laukuose. Jos dirba sunkiai, bet dirba su pasiaukojimu ir meile savo jaunai demokratinei tėvynei, nes jos žino, kad ji dabar veda prieš fašizmą žūt-būtiną kovą už gerbūvingą visos liaudies gyvenimą, kuriame prasideda ir moterims lygiateisio ir laimingo piliečio gadynė.

J. Bondžinskaitė.

Amerikos Skalbėja

Magdė turėjo tris kanares ir katukę. Ji gyveno mažame, furnišiuotame kambaryje. Ant kampinio staluko stovėjo tuščias auksažuvės dubeniuks ir dvi mažos lemputės. Ten buvo lova, su dviem rinkėm gasinis pečiukas, radio ir paspara. Dėl stokos vietos nieko daugiau nepastatytai. Mes susėdome ant lovos.

Ši moteriškė buvo viena iš šimto ir dviejų darbininkų, kuriuos aplankė Moterų Vartotojų Lygos tyrinėtojai tikslu bešališkai ištirti padėtį skalbyklose.

Magdė atrodė teisinga ir atvira ir mes iš pirmo pamatymo supratome, kad ji su mumis kalbėsis ir nesibijos. Ji buvo stipri, rausvaveidė amerikonė, apie 43 metų.

"Tai jūs norite žinot apie skalbyklą?" ji užklausė. "Gerai, jūs atėjote pas tam tikrą asmenį. Aš skalbyklose išdirbus 28 metus. Aš turiu tiek patyrimo, kiek ten galima įgyt. Bet, gerutės, aš uždirbu tik $12.40 į savaitę. Tūlas skaičius metų atgal algos būdavo $18. Aš esu kalnierinė. Aš drėkinu, krakmoliju, peržiūriu, iškratau, valau, krąstus ir kalnierius atlenkiu. Ir visa tai tik už tokią mokestį."

Giliai atsidusus ji tęsė toliau. "Mes dirbdavom po 45 ar 46 valandas į savaitę ir minimum algos laikais."

Kaip žinia, New Yorko Valstijos minimum algos įstatas, panaikintas birželio mėnesį, 1936 metais, nustatydavo mažiausia 31 centą į valandą už 40 valandų į savaitę ir mokestį už viršlaikį ta pat kaina iki 45 valandų į savaitę.

"Mes vis turėdavom bėdos su viršlaikiu, versdavo dirbt be mokesties, o dabar eina vis blogyn. Po pravirtimo minimum algos įstato, jie pasamdė produkcijos ekspertą, kuris sako: 'Aš dėvėjau pirštinaites, bet dabar jas nusiimsiu ir elgsiuosi su jumis, kaip man patinka!'

"Jie pradėjo kapoti valandas, tad mes negalime užsidirbti nei tos mažos algos. Kartais jie mums liepia ateit 9:30 vieton 8:30 ir pasiunčia namo anksčiau, o kada ateina algos diena—mums trūksta pinigų. Ir kada mes po keletą minučių laukiame darbo, jie atrokuoja iš algos. Kada algos taip mažėja, mes tankiai galvojame, ką mes darysime toliau?

"Tūloms merginoms jie nukapojo mokestį iki $10, bet kada bosai nugirdo, jog merginos stos unijon, jie pradėjo joms mokėt po $2.40 ekstra. Kada aš nuėjau ton šapon, 3 metai atgal, jie žadėjo man mokėt $13, bet aš niekad negavau daugiau $12.40, o dabar nei tiek. O jie žino mano padėtį, kad neturiu vyro, ir nėra kas pagelbėtų. Begėdžiai. Mano darbas ištiesų reikalingas $18."

"O kaip sąlygos?" mes paklausėm.

"Fe, toiletai yra nešvarūs. Smarvės negalima pakęst, ir vanduo nebėga. Turi pasistot ant sėdynės, kad paleist vandenį. Aš sakiau formanui, bet jis nesitrūkdė taisymu. Bosai apie tai žino. Taip jau būna ištisi mėnesiai."

Nors yra būtina sveikatai skalbyklos kostumerių, kaip ir darbininkų, kad skalbykloj būtų sanitariškos sąlygos, bet ne visada taip būna.

"Taipgi nėra ventiliacijos kalnierinėj. Jie laiko langus uždarytais, neleidžia jų atidaryt, sakydami, kad kalnieriai išsisuodins, bet aš sakau 'geriau biskis suodžių, negu trokšti be oro'."

Bloga ventiliacija yra paprastu dalyku skalbyklose.

Taip skundžiasi amerikonė, kuri 28 metus praleido sunkiame darbe ir laimės jieškojime, tačiau dasigyveno arti senatvės ir skaudamas kojas nuo drėgmės ir ilgo stovėjimo, bet laimės vis nematyt. Tad visai nestebėtina, kad merginos skalbėjos pasitinka unijos organizatorius, kaip didžiausią svečią. Tiesa, yra atsilikėlių, kurios klauso bosų ir priešinasi organizacijai, bet tokių nedaug.

Moterų Vartotojų Lygos surinktais daviniais, viename New Yorko Mieste esama 418 skalbyklų, neskaitant taip vadinamų rankinių, kurias daugiausia užlaiko chiniečiai ir kurie daugiausia dirba patys su savo šeimyna, be samdinių. Mašininėse skalbyklose dirba apie 15,000 moterų ir mažamečių jaunuolių. Darbo Departmento skaitmenys sako New Yorko skalbyklose esant 25,000 darbininkų, o unija apskaičiuoja skalbyklose dirbant apie 50,000 darbininkų.

Taigi, atėjimas unijos organizuot tuos labiausia išnaudojamus skalbyklų darbininkus jų pasitinkamas tarsi kokia stebūklingoji palaima, kuri duos atitiest nuo ilgų sunkaus darbo valandų įdubusią krūtinę ir pailsint užtirpusias rankas.

S. D.

Kūdikių Mirtingumas

Kūdikių gimimams kas metai mažėjant, New Yorko Sveikatos Departmentas žada dėt didesnes pastangas sumažinimui kūdikių mirtingumo. Jisai savo ką tik išėjusiame buletine nurodo, kad mirtingumą būtų galima sumažint teikimu geresnės priežiūros motinoms neštume ir laike gimdymo.

Buletine apskaičiuojama, kad iš 919 kūdikių mirimų, įvykusių bėgiu trijų mėnesių, 64 nuošimčiai įvyko dėl priežasčių, palietusių kūdikį pirm gimimo. Ypatingai daug miršta iš peranksti gimusių, tačiau numatoma, kad ir tų mirtingumą galima būtų sumažinti žemiau 40 iš tūkstančio gimimų, jei jų priežiūrai būtų įsteigta reikalingi parankumai.

Kita kūdikių praradimo nelaime esą gimimai negyvais. To taip pat būtų galima išvengt. Pasirodo, kad pereitais metais gimę negyvais 2,925 kūdikiai, išbuvę gyvais nemažiau 7 mėnesius neštumo ir būtų galėję gimt gyvais ir sveikais, jei tam būtų duota sąlygos.

Be abejo, daug to blogo galėtų būti prašalinta ir Sveikatos Departmento daromi žygiai sveikintini. Tačiau daugelyj atvejų atrodo nesuderinama sveikatingumo vajai su esamomis apystovomis.

Pavyzdin, aną dieną, tame pačiame New Yorke, bedarbiai vyrai, moterys ir vaikai susėdo Labdarybės Departmento raštinėj, 376 Lafayette St., kad išgauti kaip tik to, kas apsaugotų kūdikių sveikatą. Jie reikalavo palaikyt WPA darbus, padidint pašalpą jau šiek tiek gaunantiems ir suteikt ją iki tol negaunančioms, bet pašalpos reikalingoms šeimynoms. Bedarbiai atsisakė išeit iš raštinės, kol labdarybės viršininkai nesitars su jais, neišpildys jų reikalavimus.

Ir štai čia pasireiškė niekaip nesuderinama padėtis. Sveikatos Departmentas sako, kad motinoms ir kūdikiams reikia daugiau priežiūros, o labdarybės departmentas ne tik neduoda pašalpos, bet dar pašaukė policiją, kuri terorizavo sėdėtojus ir nedaleido jiems atnešti maisto. Tik į antrą dieną, po didelės audros protestų iš darbininkiškų ir civilių teisių gynimo organizacijų, pasisekė įnešt kūdikiams keletą bonkų pieno. Neščios motinos, su kūdikiais ant rankų, badavimu turėjo versti Labdarybės Departmentą, kad duotų šeimynoms darbo ar pašalpos, be ko negalima palaikyt ne tik sveikatos, bet ir gyvybės.

B—tė.

Karaganda, Kaukazas. — Septyni valdininkėliai šnipinėjo Japonijai prieš Sovietus ir ardė kolektyvius ūkius. Už tai liko nusmerkti sušaudymui.

AR ŽINAI?

Kad New Yorke tūkstančiai vaikų auga ligoti dėl stokos pieno ir kad Borden's ir Sheffield's, didžiųjų pieno kompanijų, pelnai vienais metais pakilo nuo 14 milionų iki 21 miliono dolerių?

Kad minėtos kompanijos skundžiasi negalinčios išsiversti ir kad "biednas" National Dairy Products (Sheffields) kompanijos viršininkas Mr. McInery gauna po $108,680 algos į metus arba apie tris šimtus dolerių į dieną?

Kad Swifto Kompanija, kuri pakuoja mėsą ir vis kelia kainas, pakėlė savo pelnus nuo 8 iki 12-kos milionų bėgiu vienų metų?

Kad kiekviena šilkinė kojinė, už kurią jūs užmokate savo sunkiai uždirbtus 70 ar 80 centų, padeda Japonijos fašistams nužudyt keletą chiniečių vaikų? Ar gali klasiniai sąmoninga darbininkė dabar pirkt Japonijos prekes?

A.

Waterbury, Conn.

Vakaras su Šokiais

"Vilijos" Choras drauge su ALDLD 28 kp. rengia labai populiarišką vakarą, gruodžio 12 d. Vakaras tuo bus įdomus, kad bus suloštas naujas veikalas — "Pusseserė Salomėja." Turėtu kiekvienas įsitėmyti tą dieną ir būtinai ateiti, nes kiekvieno atėjimas bus prisidėjimas prie padengimo išlaidu ir palaikymo darbininkiško judėjimo. Pradžia punktualiai 7 val. vakaro.

Ir Kitur

Draugai newhaveniečiai, nugirdo, kad Waterburis perstato "Pusseserę Salomėją", pakėlė galvas viršun ir kalbasi, kad būtų gerai pasikviesti waterburiečius perstatyti minėtąją komediją. Perstatymo diena, sakoma, būsianti 9 sausio, 1938 m.

Vakarienė

LDS 49 kp. buvo suruošus vakarienę. Publikos buvo gana daug ir visi gerai paūžė, pasoko. Nors oras buvo gana prastas (lietingas), bet buvo ir svečių. Valgiai buvo skanūs. Tenka pažymėti, kad ir jaunimo buvo matyti. Prie šeimininkių grupės priklausė jauna mergaitė, p-lė Nellie Griučiūtė. Teko pastebėti, kad N. Griučiūtė bus darbšti darbininkų judėjime. Taip turėtų pasirodyti ir daugiau merginų. Vakarienė buvo gana jauki ir visi patenkinti. Tai visgi ženklas, kad čia judėjimas ne stovi vietoje, bet eina į priekį.

Juozelis.

Surašys Visus Gyvulius

Sovietų šalyj su 1 d. sausio, 1938 metais, prasidės surašinėjimas visų gyvulių. Tas daroma, kad tikrai sužinojus, kiek dabar jų yra. Prie to darbo bus užimta iki 100,000 žmonių.

LIETUVOS ŽINIOS

Šeši Mėnesiai Kalėjimo už Dvipatystę

Marijampolės miesto gyventojas Fridrikas Poliokas 1932 m. evangelikų-liuterionų bažnyčioje apsivedė su Lidija Žitkovaite. Pagyvenęs drauge ligi 1935 metų, Paliokas Žitkovaitę metė. Ir jau 1936 metais prisikalbino už jo tekėti, taip pat marijampolietę, Mariją Kobrinskaitę, kuri žinojo Palioką esant vedusį. Kaip liudytojus, bažnyčion pasikvietė Antaną ir Anelę Paliokus. Šiedu tų pat, 1936 m., lapkričio m. 10 d. dalyvaudami prie Fridriko Palioko antrųjų jungtuvių Marijampolės R. Katal. bažnyčioje, melagingai patvirtino, neva Fridrikas Paliokas nevedęs.

Kadangi pirmosios jungtuvės dar galiojo, tai Marijampolės apygardos teismas š. m. lapkričio mėn. 4 d. Fridriką Palioką, pagal B. St. 412 str. nubaudė šešiais mėnesiais kalėjimo, Mariją Kobrinskaitę trimis mėnesiais kalėjimo, bet kaip nepilnametei bausmę sumažino ligi dviejų mėnesių. Antaną Palioką, taip pat kaip nepilnametį, 20 dienų kalėjimo, o Anelę Paliokienę vienu mėnesiu paprasto kalėjimo, tačiau abu pastaruosius Paliokus nuo bausmės lygtinai atleido, jei vienus metus nenusikals.

Nušovė Mylimąją Atsisakiusią Tekėti

Susnikų km. Suv. Kalvarijos v. gyventojas Antanas Šikarskis mylėjo Jevą Šliaužytę, tarnavusią pas to pat kaimo ūkininką Banševičių.

1937 m. rugpjūčio 17 d. Šikarskis, bijodamas, kad Šliaužytės nuo jo kas nors nepaveržtų, pasiūlė pastarajai tuoj su juo apsivesti. Šliaužytė už Šikarskio tekėti atsisakė, nurodydamo, kad jis per biednas jai esąs. Tada Šikarskis, nieko nesakydamas, iš revolverio du kartu iššovė į Šliaužytę. Šliaužytė dviem šūviais peršauta į pilvą sekančią dieną mirė.

Marijampolės apygardos teismas lapkričio 4 d. svarstė šią bylą ir pripažinęs, kad Šikarskis nušovė Šliaužytę būdamas stipriai sujaudintas, pagal B. St. 458 str. nubaudė jį šešiais metais s. d. kalėjimo.

Mirė Dr. Vydūno Brolis — Jurgis Storasta

Vakar Klaipėdoje, širdies liga savo bute staiga mirė dr. Vydūno — Storastos brolis Jurgis Storasta. Jis buvo Luizės gimnazijos istorijos mokytoju. Prieš kurį laiką mokytojavo V. D. gimnazijoje ir Klaipėdos mokytojų seminarijoje.

Dr. Vydūnas, dabar viešėjęs Kaune, vakar išvyko Klaipėdon dalyvauti brolio laidotuvėse.

Lenkai Laužą Karaliaučiaus Susitarimą

Savo laiku Karaliaučiuje susitarta dėl pasienio punktų perėjimo. Dabar Lenkų valdžios organai prie Varėnos Paakmenės perėjimo punktą norį visai uždaryti ir neleidžią Alytaus savivaldybei per Merkį toje vietoje suremontuoti tiltelio. Uždarydami šį perėjimo punktą neatsiklausę Lietuvos valdžios organų, Lenkai sulaužytų Karaliaučiaus susitarimą.

Šiemet per Tris Metų Ketvirčius Lietuvoje Priaugo 17,794 žmonės

Centralinio Statistikos Biūro duomenimis, šiemet per rugsėjo mėn. visoje valstybėje buvo 1,208 jungtuvės, gimė 4,081 kūdikis, mirė 2,246 asm. ir priaugo 1,835 asmenys.

Iš viso šiemet per pirmus 9 mėnesius buvo 14,142 jungtuvės, gimė 43,148 kūdikiai, mirė 25,354 asm. ir priaugo 17,794 asm. (1936 m.—21,359, 1935 m. —17,769).

("L. Žinios")

Springfield, Ill.

Žiemos šaltesnis oras jau atėjo, tai ir kai kurios anglies kasyklos jau pradėjo dirbti daugiau. Viena-kita jau dirba pilną laiką — 5 dienas, po 7 val. į savaitę. Kas dirba, tiems laimė. Ale randasi tokių angliakasyklų, kad nedirbo per visą vasarą ir iki dabar. Galo kovos dar nesimato kasyklos, vadinamos B Mine 412, angliakasių, kurie pasirašė po Progressive Miners unija. Jau du mėnesiai pas tą kasyklą dieną ir naktį pikietavo, gulėjo ir valgė prie tos kasyklos, vargo iki 19 d. lapkričio. O minėtą dieną kompanija gavo drausmę iš teisėjo ir pikietninkus pavarė nuo savo kasyklos. Progressive unijos viršininkas patarė, kad apleistų pikietą. Girdi, mes jum negalėsim pristatyti valgio bei kūro dėl apšildymo pikietuotojų. Mat, tos kasyklos savininkas padarė kontraktą su United Mine Workers of America ir sakė, kad eikit dirbt po U. M. W. unija. Bet Progressive mainieriai nėjo. Todėl, ta kova iškilo ir tebesitęsia iki šiol. Dabar, veikiausia, ir vėl kompanija paskelbs eiti dirbt po U. M. W. of America unija.

Mano supratimu, darbininkai turėtų eit ir dirbt, kad ir po savo sena unija, t. y., U. M. W. unija. O Progresyvę mainierių uniją palikt. Kas dirba, tai tegul sau dirba ir kovoja už savo Progresyvės Unijos tiesas. Mat, kur darbas, tai ir duona dėl vargšų darbo žmonių. Tai ne baikos, veik didesnė dalis metų būti be darbo. Gyvent reikia visiems ir dar tokiame sunkiame laike, kada viskas yra brangu. Suvargę žmonės, pusiau išbadėję, vis laukia skurdo pabaigos.

Man gaila, kad yra dvi unijos ir kovoja visada viena prieš kitą. Tai vadų darbas sau už gerą algą. Mus suorganizavo į naują uniją — Progresyvių. Ot tik vardas gražus, o darbas prastas mūsų viršininkų. Kas tik ką geriau daro, veikia po plačią Ameriką dėl darbo liaudies, tas yra "Maskvos agentas," priešas progresyvių.

Man rodos, kad mūsų progresyvių unijos vadai nėra darbo žmonių draugai. Tai parodo, kad ir tas laikraštukas, "The Progressive Miner." Kas ne progresyvis, tas negeras, raudonas, komunistas bei socialistas, nešvarus, rusams parsidavęs, tamsūnas. O man atrodo, kad mūsų vadai su savo tokiu tamsinančiu laikraščiu patys yra tamsūnai ir nemato toliaus savo nosies, kas dedasi po platų pasaulį. Ot, moka tik dergt tokius žmones, kurie gerovę nori įvykint ant šios vargų žemelės. Argi mes ką galim laimėti taip susiskaldę. Jeigu angliakasių unija bus viena ir didelė, tai tada ir kova bus mūs sekmingesnė. U. M. W. unija turi 500,000 narių, o mes, Progresyvių unija turim viso 23,000. O iš tos skaitlinės dirba tik kokia 10,000. Tai ir tuščias mūsų džiaugsmas iš tos mūsų mažumos.

"L." Skaitytojas.

Geležkeliai Reikalauja Daugiau Pelnų, Žada Darbų

Washington.—Jeigu Amerikos valdžia leistų geležinkeliams 15 procentų pakelt kainas už išvažiojimą krovinių, tai geležinkelių kompanijos galėtų išmokėt dividendus-pelnus savo dalininkams, gaut naujų paskolų ir išleist po 900 milionų dolerių per metus gerinimui geležinkelių ir traukinių,—sakė Ralph Budd, prezidentas Chicago, Burlington ir Quincy geležinkelio, atsikreipdamas į valdišką prekybos komisiją.

(Bet paprastai būna taip, jog kompanijos tik sau į kišenius susivaro pelnus, gaunamus iš pakeltų kainų.)

BOSTON, MASS. -:- OPERETĖ

"KORNEVILIO VARPAI"

(Chimes of Normandy)

BRONĖ ŠALINAITĖ
Muzikos Direktorė

RENGIA L. M. S. 2-ras APSKRITYS

PERSTATYS

Aido Choras iš Brooklyn, N. Y.

• • •

Muzikos Direktorė Bronė Šalinaitė

Režisierius Artistas Jonas Valentis

JONAS VALENTIS
Režisierius

Įvyks Kalėdų Dienoje, 25 December

PRANAS YAKŠTYS
Gasparo Rolėj

Pradžia
Lygiai
3:30 Val.
Po Pietų

ALDONA KLIMAITĖ
Serpoletės Rolėje

Įžanga
$1.00
$1.25
$1.50

JUOZAS SUKACKAS
Grafo Rolėje

Jordan Hall--New England Conservatory of Music

Huntington Ave. ir Gainsborough Street, Boston, Mass.

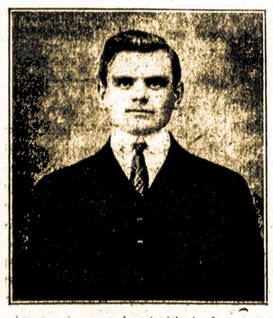

JUOZAS JUDŽENTAS
Grenio Rolėj

Žymūs
Talentai
Dalyvauja
Vaidinime

L. KAVALIAUSKAITĖ
Žermės Rolėj

Nepraleiskite
Nepamatę
Tą Puikią
Operetę

PRANAS PAKALNIŠKIS
Vaito Rolėje

PO OPERETĖS BUS ŠOKIAI IR VAKARIENĖ

Lietuvių Kliube, 376 Broadway, So. Boston

Kaip Buvo Teisiamas Konstantinas Stašys

(Tąsa)

P.p. Cicėnas, dir. Šikšnys, L. Szymkowicz, J. Maciejūnas, Seliukas, V. Sužiedėlis — nieko nauja nepasako.

Liud. Vl. Vitkauskas (buv. rusų laikais mokytojas, emeritas) gaudavęs iš emeritų kasos Kaune 3—4 kartus per metus emeritūrą. Gaudavęs zlotais. Prieš karą jau jis buvo emeritas. Po karo kreipęsis Varšuvon ieškodamas ten emeritūros, bet iš ten jam buvę pranešta, kad mokytojų kasa patekusi Lietuvon, nes jis ten dirbęs (apie Šakius). Davęs kun. Mironui įgaliojimą, kad jis jo emeritūrą paimtų iš emeritų kasos ir persiųstų jam Vilniun.

P. Stašio Santykiai su Lenkais

Gynėjų pasiūlyti, pradeda parodymus 3 žymūs Vilniaus lenkų veikėjai.

Pirmas išeina buvęs Vilniaus universit. rektorius, prof. Vyt. Stanevičius. Jis pažymi, kad p. Stašį pažįstąs dar iš prieškarinių laikų. Dažniau su juo pradėjęs susitikti po 1931 m., kai prisėjęs važiuoti Lietuvon atlankyti giminių. Jis, būdamas min., prašęs p. Stašį palengvinti jam gauti leidimą Lietuvon įvažiuoti. Ta p. Stašio malone pasinaudoję daug lenkų, jų tarpe, marš. J. Pilsudskio adjutantas Lepecki, maršalo seserėnas Kadenacy. Apie tai valdžia žinojusi. Net Vilniaus vaivada Jaščolt prašęs jį kreiptis pas p. Stašį senato marš. Prystorui padėti įvažiuoti Lietuvon. P. Stašys nebuvęs šovinistas, stengęsis švelninti visus tautinius nesusipratimus ir apgailestaudavęs normalių tarp Lietuvos ir Lenkijos santykių nebuvimu. Gynėjų klausiamas, ar p. Stašys duodavęs leidimus, atsako, kad ne. Davusi valdžia. Jis tik patvirtindavęs važiuojančio fotografiją.

Panašiai liudijo adv. Strumillo, buv. Vilniaus advokatų tarybos dekanas, žymus lenkų veikėjas. P. Stašys visados rodęs lenkams gerą širdį. Ir prieš karą ir po karo, kai tekdavę, pvz., važiuoti Lietuvon. Pats liudytojas kelis sykius ta malone pasinaudojęs ir apgynęs iš dalies savo dvarą nuo žemės reformos. P. Stašys esąs lojalus, teisingas žmogus.

Marš. J. Pilsudskio senas pažįstamas, b. senatorius, b. advokatų tarybos dekanas adv. B. Krzyžanovskis taip pat palankiai kalba apie p. Stašį. Ypač šiltai atsiliepia apie p. Stašį, kai jis greit padėjęs gauti laidimus nuvažiuoti liūdytojui ir red. Okuličiui Lietuvon ir atvežti iš Sugintų nuo marš. J. Pilsudskio motinos kapo žemės. Ne tik jo, bet ir daugelio lenkų veikėjų nuomone, čia labai dideli p. Stašio nuopelnai.

P. Beuermano Parodymai

Po pietų pertraukos dar didesnis susidomėjimas. Daug norinčių paklausyti, bet policija be bilietų neleidžia net Teismo rūmuosna. Daug susirinko Apeliacijos ir Apygardos teismo prokurorų su pirmininkais priešakyj, Apeliacijos teismo pirmininkas. Daug advokatų. Kai kurie dėl vietos stokos klausosi stovėdami.

Po pertraukos parodymus davė kaltinamosios šalies vyriausis liūdytojas Marijonas Beuerman, Vaivadijos lietuvių reikalų referentas. Jaunas, apie 34 m. turįs vyras. Sakosi, kad lietuvių gyvenimu domėjęsis kaip laikraštininkas ir kaip kilęs iš Lietuvos žmogus. Laik. komitetas veikiąs nuo 1919 m. ir esąs vyriausia lietuvių organizacija, kurios tikslas—atstovauti Vilniaus lietuviams ir derinti visų lietuvių draugijų veikimas. 1935 m. storasta pareikalavęs pakeisti jo vardą ir įteikti statutą. Vardas buvęs pakeistas iš "Laikinojo" "Tautiniu Komitetu", tačiau jo statutas nebuvęs patvirtintas ir 1936. XII 5 d. Vilniaus vaivados sulaikytas veikimas.

Vilniaus lietuvių organizacijos esančios iš svetur remiamos. P. M. Beuerman, teismui sutikus, skaito iš savo užrašų knygutės Vilniaus lietuvių draugijų metinius biudžetus, apie kuriuos turįs konfidenciniu keliu gautų žinių. Vilniaus "Ryto" biudžetas siekiąs 540 tūkst. zl. Švenčionių "Ryto" —460 t. zl., Labdarybės d-jos — 500 t. zl., šv. Kazimiero d-jos—680 t. zl., Mokslo d-jos—50 t. zl., "Kultūros"—200 t. zl., Mokytojų sąjungos—90 t. zl., Ūkio d-jos—400 t. zl., Blaivybės d-jos — 20 t. zl.

(Klausydami lietuviai apie šias pasakiškas sumas salėje juokiasi).

Aukas liet. organizacijos gaudavusios, kaip tvirtino liūd. M. Beuerman, 1) iš V. V. S-gos Geležinio fondo, 2) iš D-ro J. Basanavičiaus fondo, kuris esąs prie Vilniečių Są-gos, 3) iš DULR, 4) iš Amerikos liet. draugijų ir 5) Lietuvos valstybės iždo. Visos pirmosios keturios organizacijos esančios neturtingos. Tik pastarasis šaltinis, būtent, valstybės iždas sugebėjęs remti Vilniaus lietuvius.

(Tąsa bus)

Los Angeles, Calif.

Miko Petrausko Paminėjimas

Lapkričio 28, Bendras Lietuvių Draugijų Komitetas buvo surengęs komp. Miko Petrausko mirties paminėjimo koncertą, kuris susidėjo vien iš velionio muzikos gamintų dainų.

Pirmiausiai Lietuvių Laisvės Choras, po vadovyste Valento Babitz ir padėjėjos Olive Pupiūtės, atidarė susirinkimą sudainuodami: "Sveiki Gyvi Mūs Svečiai." Duetas, B. Pečiulienė ir Anna Vais-Visockienė, jausmingai sudainavo dvi dainas: "Ilgu Ilgu" ir "Vakaras Jau Buvo". P-nia A. Račkauskienė sudainavo solo "Kur Tas Šaltinėlis" ir "Jausk ir Mylėk." Agnes Jakimienė ir G. Kvietkauckas dainavo duetą—"Man Gaila" ir "Naujoji Gadynė". Ona Levanienė su Ona Vais gražiai sudainavo duetą: "Valio Valiuže" ir "Badaujančių Giesmė." Labai sutartinai sudainavo kvartetas dvi dainas: "Metai Po Metų" ir "Pirmyn"; kvartetas susidėjo iš J. Babitz, Edy Pečiulis, Anna Vais ir Kastancija Stuburiutė. J. Babitz solo "Mano Laivas" silpnai išėjo, bet už tai šauniai jis sudainavo su Levaniene duetą: "Bernužėli Nesvoliok." Labai gerai d-gė Levanienė sudainavo solo "Pasakyk Lietuva Mylimoji." Ant galo antru syk L. L. Choras sudainavo dvi dainas: "Sukelkime Kovą", su Edy Pečiulis solo, ir "Broliai į Eiles Sustokim." Tuomi užbaigė programą, o prasidėjo šokiai, grojant Stanlio orkestrai.

Beje tarpais buvo prakalbėlių, kur K. Liubinas trumpai paskaitė apie velionio Petrausko biografiją ir M. Pukis kalbėjo temoje: "Petrauskas ir Dailė." Tapo priimtos dvi protesto rezoliucijos prieš Lenkijos valdžios persekiojimą lietuvių ir pasiųstos, viena Lenkijos atstovui į Washingtoną, kita Tautų Lygai. Taipgi, to vakaro pirmininkas J. Pupis perskaitė peticiją, kur reikalaujama Lietuvos valdžios 20-ties metų nepriklausomybės minėjime paliuosuoti visus politinius-priešfašistinius kalinius ir prašė pasirašyti po peticija, kas vėliaus tapo padaryta.

Reikia pasakyti, kad su maža išimčia, programos dalyviai savo užduotis atliko gerai. Tai ačiu visiems dalyviams, o ypatingai Valentui Babitz, kuris tiek daug triūso padėjo sumokindamas chorą, duetus, kvartetą ir akompanavo jiems. Valio, Valentai!

Tai šis didžio lietuvių komp. Miko Petrausko paminėjimas atliktas priderančiai.

M. Pukis.

Lawrence, Mass.

Lapkričio 28 d. įvyko komunistų ir socialistų bendro fronto prakalbos dėl Bostono apskričio. Publikos buvo pilna svetainė. Buvo garsinta, kad kalbės F. J. Bagočius ir St. Michelsonas, "Keleivio" redaktorius. Bet Bagočius nepribuvo. Kalbėjo tik Michelsonas ir vietinė draugė Grinkevičienė, nesenai sugrįžus iš Lietuvos.

St. Michelsonas nušvietė, kaip Lietuvos liaudis kenčia po Smetonos jungu, ką ir draugė Grinkevičienė patvirtino, nes tą viską savo akimis matė. Lietuvos ūkininkai gyvena baisiausiam skurde, Lietuvos žmonės neturi jokios laisvės, visiems burna uždaryta. Jei tik prasitarsi ką nors prieš valdžią, tai ir kalėjime. Iš vienos pusės persekioja Smetonos valdžia, o iš kitos pusės kunigai pekla ir velniais striošina. Draugė Grinkevičienė nupiešė štai kokį vaizdą: Vienas biednas ūkininkas atidėjo pieną per visą savaitę (neduodamas jo savo vaikučiams), suspaudė sūrį ir norėjo nunešti kunigui ant "afieros." Bet, jinai (t. y. d. Grinkevičienė, kuri tuo tarpu viešėjo pas tą ūkininką), paėmė tą sūrį, supjaustė ir padalino vaikučiams.

Pasirodo, kad tamsumas ir prietarai tarpe Lietuvos žmonių viešpatauja po senovei. Žmonės skriaudžia savo šeimynas, o maitina dykaduonius, prietarų palaikytojus.

* * *

Per porą mėnesių mirė keli lietuviai. Mirė Antanas Kaminskas, kada tai prigulėjęs prie socialistų kuopos, bet pastaruoju laiku niekur nepriklausė. Iki mirties buvo laisvas žmogus ir laisvai tapo palaidotas.

Mirė Antanas Kirmela, jaunuolis 18 metų. Nepraėjus nė mėnesiui, pasimirė ir jo tėvas B. Kirmela.

* * *

Gruodžio 12 d. bus ALDLD 37 kp. susirinkimas, 12 val. dieną, L. U. Kliubo kambaryje. Visi nariai būkite, nes bus renkama nauja valdyba sekantiems metams. Būkite laiku, nes vėliau bus kitas susirinkimas. **L. K. Biuras.**

London, grd. 6.—Gręsia paaštrėt Anglijos santikiai su Japonija dėl to, kad japonų lakūnai bombardavo kelis Anglijos laivus Yangtze upėj, Chinijoj.

Shanghai, grd. 6.—Kurias tik vietas japonai užima Chinijoj, ten platina tarp gyventojų opiumą, nuodingą svaigalą.

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

BAYONNE, N. J.

Šį ketvirtadienį, gruodžio 9-tą, Town Hall įvyks labai svarbus susirinkimas Chinijos klausimu. Kalbės chinas ir japonas. Chinas įrodys, kad žmonija privalo boikotuot Japoniją, kaipo užpuolikę ant nekaltos šalies. Japonas gins Japoniją. Kaip matot, bus žingeidus susirinkimas, nepamirškite ateiti. Pradžia 8 val. vak., 72 W. 25th St. — Rengėjai. (288-289)

HARTFORD, CONN.

Lietuvos Sūnų ir D. D. priešmetinis susirinkimas įvyks 9 d. gruodžio, Laisvės Choro Svet., 57 Park St. 7:30 val. vak. Bus renkama nauja valdyba 1938 metams. Visi nariai dalyvaukite, kurie nedalyvaus, turės pasimokėti bausmę. — Rašt. J. Kazlauskas.

Penktadienį, 10 d. gruodžio bus svarbus susirinkimas. Visi darbininkiškų organizacijų nariai, "Laisvės" ir "Vilnies" rėmėjai būkite šiame susirinkime, nes yra daug svarbių dalykų aptarti. Įvyks Laisvės Choro Svet., 7:30 val. vak. Dalyvaus ir drg. J. Bondžinskaitė.—L. Kom. Frakcija. (288-290)

NEW BRITAIN, CONN.

Drg. Bondžinskaitė Kalbės

Po Mass. ir Main valstijas Bondžinskaitės prakalbos buvo sekmingos, jos turės būt sekmingos ir Conn. valstijos miestuose.

New Britaine kalbės gruod. 9 d. Darbininkų Svet., 53 Church St., 8 val. vakare. Įžanga veltui. Kviečiame visus lietuvius išgirsti viešnią kalbant apie Lietuvos ir Sovietų Sąjungos skirtingą darbininkų gyvenimą. — V-tis. (288-289)

BINGHAMTON, N. Y.

Spaghetti Vakarienė

Kadangi Komunistų Partijos vietinis skyrius, dar nesukėlė savo pasiskirtos kvotos $350, o yra pasiryžęs sukelti, tai tam tikslui ir yra rengiama ši vakarienė, kad dabaigus pasiekti savo tikslą ir sukelti trūkumus, kurie siekia apie $80. Tad, dar sykį Komunistų Partijos nariai širdingiausiai prašo vietos plačią lietuvių visuomenę skaitlingai atsilankyti į šią pramogą ir savo atsilankymu paremsite šį svarbų darbą.

Minėta vakarienė įvyks šeštadienį, gruodžio 11-tą dieną, Lietuvių Svetainėje 315 Clinton St., durys bus atdaros 6:30, o vakarienė prasidės 7:30. Įėjimas į svetainę dėl pasilinksminimo dykai, o vakarienei tikietas 35 centai ypatai. Prie to, dar bus ir dovana prie įžangos tikieto. Šokiams grieš gera muzika, prie kurios kiekvienas galėsite smagiai pasišokti.

Tad nepraleiskite progos ir dalyvaukite skaitlingai visi ir visos. Pasimatysime visi gruodžio 11-tą vakarienėje.

Širdingiausiai užkviečia visus Komunistų Partijos Vietinis Skyrius. (288-289)

Telephone: EVergreen 8-9770
J. GARŠVA
Graborius (Undertaker)
Laidotuvių Direktorius
Išbalzamuoja ir laidoja numirusius ant visokių kapinių; parsamdo automobilius ir karietas veselijoms, krikštynoms ir pasivažinėjimams.
231 Bedford Avenue
Brooklyn, N. Y.

CHARLES'
UP TO-DATE
BARBER SHOP
K. Degutis, Savininkas
Gerai Patyrę Barberiai
Prielankus Patarnavimas
306 Union Ave.
Brooklyn, N. Y.
Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.

Telephone Stagg 2-4409
A. Radzevičius
GRABORIUS
(UNDERTAKER)
Vedu šermenis ir palaidoju tinkamai ir už prieinamą kainą
Parsamdau automobilius vestuvėm parėm, krikštynom ir kitokiem reikalam
402 Metropolitan Ave.
(Arti Marcy Avenue)
BROOKLYN, N. Y.

FOTOGRAFAS
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių.

Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipgi atmaliavoju įvairiom spalvom.
JONAS STOKES
512 Marion St., kam. Broadway ir Stone Ave., tarpe Eastern Parkway ir Chauncey stoties BMT Line
BROOKLYN, N. Y.
Tel.: Glenmore 5-6191

Dr. Herman Mendlowitz
38 METAI PRAKTIKOS
522 Bedford Avenue
arti Taylor St., Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 7-1312
OFISO VALANDOS
nuo 1--3 dieną ir nuo 7--8 vakare
NEDĖLIOMIS
Nuo 10 iki 12 val. iš ryto
FLATBUSH OFISAS
2220 Avenue J
Kampas E. 23rd St.

Clement Vokietaitis
LIETUVIS ADVOKATAS
50 Court Street
Tel. Triangle 5-3621
Brooklyn, N. Y.
168 Grand Street
Tel. Evergreen 8-7179
Brooklyn, N. Y.

Tel. Virginia 7-4499
Barry P. Shalins
(ŠALINSKAS)
LIETUVIS GRABORIUS
Suteikiam Garbingas Laidotuves nepaisant kaštų.
Turim puikiai įtaisytą Koplyčią ir salę del po šermenų pietų.
Teikiam nemokamai vėliausios mados automobilius.
84-02 JAMAICA AVE.
Prieš Forest Parkway
WOODHAVEN, L. I., N. Y.

Stephen Aromiskis
(Armakauskas)
Laisniuotas Graborius
NOTARY PUBLIC
423 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-4335

Telefonas: Humboldt 2-7964
DR. J. J. KAŠKIAUČIUS
530 Summer Ave., arti Chester Ave.
NEWARK, N. J.
VALANDOS: 2—4 ir 6—8.
Nėra valandų sekmadieniais.

VARPO KEPTUVĖ
36-42 Stagg St. Tel. Stagg 2-5938 Brooklyn, N. Y.
Varpo Keptuvės Kėksai Vestuvėm ir Parėm Yra Skaniausi.
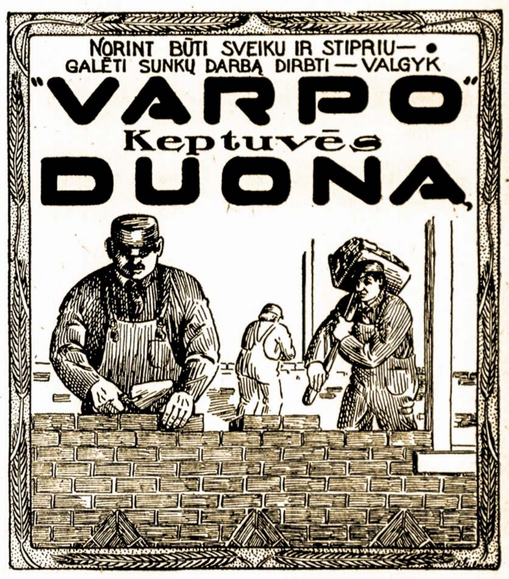

Rūgšti ruginė, sardi ruginė, čielų kviečių, čielų rugių, senvičiam duona, balta duona, Caleh ir raisin duona. Taipgi kepama roliai ir bandukės. Puikiausias pasirinkimas skaniausių kėksų-pyragų: Pineapple Cake, Apple Cake, Cheese Cake, Coffee Cake, Butter Cake, Bunke ir Spice Cake. Stollen, Doughnuts, Pies, Pastries, Apple Turnovers ir Jelly Rolls.
Siunčiame duonų per paštą į kitus miestus, specialiai greitai pristato.
Ant jūsų pareikalavimo, suteiksime informacijas apie svorį ir kainas.
Varpas Bakery, 36-42 Stagg Street, Brooklyn, N. Y.

Notary Public · Tel. Stagg 2-5043
MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
660 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Puikiai įrengtos dvi koplyčios duodamos mylimiems pašarvoti dovanai
Nuliūdimo valandoj, kreipkitės pas mus, patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą

Valgykite Medų
"Laisvė" vėl gavo daug medaus, kuriuom aprūpins Brooklyną ir apylinkę orui atvėstant.
Valgykite Medų Vietoj Cukraus
Sako Dr. J. J. Kaškiaučius
Orui atvėstant greit galima pagauti šaltį, o apsirgus slogom arbata su lemenu ir medum palengvina pergalėti šaltį
Kaina 65c už Kvortą
LIEPŲ ŽIEDŲ 75c KVORTA
Tuojau kreipkitės į "Laisvės" ofisą ir apsirūpinkite su medum.

Odos-Kraujo-Nervų Chroniškų Ligų Gydymas Vyram-Moterim
Patenkinančios ir Greitos Pasekmės
KRAUJO IR ODOS Ligos, CHRONIŠKI NERVŲ Sujrimai, BENDRAS NUSILPIMAS, SKILVYS, HEMORROIDAI ar kitos MĖŠLAŽARNĖS Ligos, NOSIES, KVĖPAVIMO DŪDŲ Ligos, INKSTŲ Sugedimai ir kitos Vyrų ir Moterų ligos sekmingai gydomos, o jeigu turite kokį nesveikumą, kurio nesuprantate, pasiklauskite manęs su pasitikėjimu, ir jūsų liga bus jums išaiškinta.
X-SPINDULIAIS IŠEGZMINAVIMAI
Kraujo Tyrimai ir Pilnas Šlapumo Ištyrimas
Mano Sąlygos Prieinamos, Egzaminavimas Veltui
DR. L. ZINS
110 E. 16 St. Tarp Union Sq. ir Irving Pl. New York
Valandos: 9 A. M. iki 8 P. M. Sekmadieniais: 9 A. M. iki 3 P. M.

New Yorko Apielinkės Žinios

APLA Su LDS Vienybės Pokilis

Atžymėjimui Aukščiausios Prieglaudos Lietuvių Amerikoje su Lietuvių Darbininkų Susivienijimu susijungimo, LDS Centro Valdyba suruošė pokiliuką. Įvyko sekmadienį, 5 gruodžio, "Laisvės" Salėj. Jis surengta pagerbimui APLA Centro Komiteto, kurio visi nariai buvo atvykę iš Pittsburgho ir apylinkės aptarimui galutino draugijų apsivienijimo reikalų.

Pokilyje dalyvavo visi tolimieji svečiai: J. Norkus, A. Žvirblis, J. Mažeika, J. Jesedavičia, A. Pipiras, D. Lekavičius, J. Gasiūnas, tąipgi šios apylinkės APLA veikėjai-nariai: Kreivėnas, Buknys, Matulis, Kuraitis. Čion buvo ir artimieji LDS C. Valdybos ir komisijų nariai: Dr. J. J. Kaškiaučius, J. Bimba, E. Bimbienė, J. Ormanas, J. Siurba, R. Mizara, vietos žymusis organizatorius J. Grubis, daug pasidarbavęs LDS organizavimo laikais J. Kairys, buvusioji LDS C. V. sekretorė E. N. Jeskevičiūtė, kurios sekretoriavimo laikais pradėta su APLA derybos už suvienijimą minėtų organizacijų ir keleta kitų. Jaunos LDS darbuotojos Kairytė, Vazniūtė, Browniutė Mary ir Hilda patarnavo svečiams prie stalo.

Laike pietų LDS pirmininkas R. Mizara pakvietė svečius išsireikšti. Svečiai pasakė puikių istoriškų dalykų, priminė ir anekdotų iš organizavimosi, veikimo ir vienybės pravedimo periode įvykusių prietikių abiejose organizacijose. Pažymėtina, jog visi be išimties pabrėžė tą, kad dabar, apvienytomis spėkomis veikiant, atsidaro daug didesnės galimybės išbudavot vieną galingą darbininkų savišalpos ir apsidraudimo organizaciją—LDS. Jog, padrąsintos šių didžiųjų organizacijų apsivienijimu, daugelis vietinių draugijų paseks APLA pavyzdį ir susivienys su LDS, tuomi užtikrindamos savo nariams pilniausį aprūpinimą, kuomet daugeliui silpnesnių draugijų atskirai grėsia pavojus išnykimo nariams senstant ir pomirtinių išmokesčiams smarkiai kylant.

Pasitarę, pasidalinę įspūdžiais, visi skirstėsi pilni pasiryžimo su padvigubinta energija darbuotis gavimui naujų narių į LDS, kad pasitikus sekamą LDS Seimą su 10,000 narių.

Rep.

Gasiūnas Kalbės, Velička dainuos Per LDS Radio Programą

Ateinantį ketvirtadienį, gruodžio 9 d., bus trečia iš eilės LDS radio programa iš stoties WMBQ. Programa prasidės 8:30 val. vakaro. Dainuos mūsu gerai žinomas dainininkas, LDS Pirmos Kuopos pirmininkas drg. Velička. Trumpą prakalbėlę pasakys J. Gasiūnas, buvęs APLA Centro Sekretorius ir antrasis LDS vice-prezidentas, apie vienybę tarp LDS ir APLA organizacijų.

Tai bus visiems įdomi programa. Todėl prašome visus pasiklausyti. LDS programos yra duodamos laike p. Matusevičiaus Lietuvių Radio Valandos. Taipgi girdėjome, kad tą patį vakara per radio kalbės ir drg. V. Michelsonas. Todėl nepraleiskite progos išgirsti vieną iš įdomiausių p. Matusevičiaus Lietuvių Radio Valandų. **Rep.**

Majoras LaGuardia bus vienu iš žymiųjų kalbėtojų Tom Mooney ir Warren K. Billings gelbėjimo mitinge, 15 gruodžio, Madison Sq. Gardene.

Minkoff Paskirtas Vadu Darbiečių Grupės

Darbiečių assemblymanų susirinkime, įvykusiame 5 lapkričio, naujai išrinktieji ADP assemblymanai svarstė darbiečių bloko problemas ir pasidalino pareigomis.

Am. Darbo Partijos bloko vadu Valstijos Seimelyje (Assembly) paskirtas Nathaniel M. Minkoff. Jisai buvo išrinktas 5-me A. D., Bronx. Yra viršininku ILGWU 22-ro Lokalo.

Benjamin Brenner iš 2-ro A. D., Brooklyne, paskirtas sekretoriu.

Darbiečių blokas savo darbų programoje turi pravedimą Vaikų Darbo Pataisos, praplėtimą visuomeniškos butų programos, valstijinio sveikatos draudimo, pataisos prie senatvės pensijos įstato, steigimo miesto kontroliuojamų šviesos ir pajėgos stočių, ir sutvarkymo samdymo agentūrų. Jie tuojau imsis darbo smulkmeningam apdirbimui šių reikalavimų.

Apart minėtų, pasitarime dalyvavo dar šie naujai išrinkti darbiečiai assemblymanai: Girard J. Muccigrosso iš 7-to A. D., Bronx; Oscar Garcia Rivera, iš 17-to A. D., ir Walter Fitzgerald iš 20-to A. D., Manhattan; Frank Monaco, iš 23-čio A. D., ir Salvatore De Matteo, iš 16-to A. D., Brooklyne.

Mariano Fanti, 37 m., nušovė savo sekretorę Mrs. Nolan, dviejų vaikų motiną, iš užvydo, kad ji einanti su kitu. Jis turėjo žmoną ir 4 vaikus. Sakoma, Mrs. Nolan buvusi jo šalutinė patimeilužė per eilę metų. Paskiau paleidęs kulką sau į smilkinį ir vargiai išliksiąs gyvas.

Minint Draugo Mykolo Plepio Mirtį

Žinant d. M. Plepio jaunystę, jo veikimą Bostone ir apylinkėj dar socialistų laikais, kuomet LSS veikla buvo pasiekus gana aukštą laipsnį, tai nebuvo nei vienos tais laikais vadinamos rajono konferencijos, kad Plepys nedalyvautų joje. Ir jis dalyvaudavo jose ne kaip paprastas delegatas, bet kaipo pirmaująs jaunuolis. Jis mokėjo išreikšti savo nuomonę aiškiai ir suprantamai, taip pat turėjo sumanumų pravedimui organizacijos padarytų tarimų. Tais laikais jau buvo skaitomas net kalbėtojum; jo ateitis buvo skaisti, bet paskui užtemo . . .

Kokis buvo velionis Plepys virš 20 metų atgal ir dabar—jokiu būdu to sulyginti negalima. Amžiaus skirtumą paliekam nuošaliai, bet apsiėjimą ir abelną užsilaikymą turim šiek tiek prisiminti.

Pirmu sykiu, kada jį sutikau — buvo sportas, gražiai pasirėdęs ir švarus. Gi paskutiniu sykiu, gėda ir sakyti . . . visas purvinas, apsidaužęs ir drapanas susiplėšęs. Gėrimas gyvą į šmėklą pavertė, o paskui ir gyvybę išplėšė. Šios tragedijos lošiu tegu velniai juokiai, o žmonės tegul pradeda daugiau protaut ir šalintis toliau nuo tų stiklais skambinimo smagybių, nes gėrimas jau per drūčiai suspaudė žmonių smegenis. Apsilaistymas svaigalais taip toli nuėjo, kad jau net baisu ir pas draugą nueit. Nespėiai atsisėst prie stalo nasikalbėjimui, tai duru barškinimas ir įleidimas vidun kito, kuris jau ateina su bonka kišeniuje. Vienas iš dvieju: arba turi išeit laukan, arba sėdėt ir gert, o gėrimas yra didžiausias sveikatos ėdikas.

Jeigu prieš tai nepradėsime patys sau daryti rimtų pastabų, kritikos — mes iškrisime, kaip musės, nes girtuoklystės industrija plečiasi. Kad degtinė sulauktų keturių metų amžiaus pardavimui, tai šiais metais sudės magazinuose **veik ketvirtadalį biliono galionų daugiau, negu 1914 m.,** kuomet jos gaminimas buvo pasiekęs čiukurą. Visus galionus supylus vienon vieton, — gautume degtinės ežerą. Ji bus pradėta pardavinėti 1939-40 metais.

Girtuokliavimą ir latravimą mažinti pirmiausiai pradėkime nuo savęs.

Aš jau bandysiu.

Browderis Kalbės Šį Ketvirtadienį

Visos valstijos Komunistų Partijos veikėjų, taipgi vietos eilinių narių svarbus susirinkimas bus šį ketvirtadienį, 9 gruodžio, lygiai 8 val. vakaro, Hippodrome, 44th St. ir 6th Ave., New Yorke.

Earl Browder, generalis sekretorius, pasakys labai reikšmingą prakalbą apie sekamus žingsnius sumušimui fašizmo Ispanijoj. Taipgi kalbės Steve Nelson ir Bill Lawrence, nesenai sugrįžę iš Ispanijos, kur jie užėmė žymias politinių komandierių vietas 15-toj Brigadoj ir Albacete fronte.

Viešbučio Ritz Carlton keltuvas sutriuškino darbininką Arthur White iš Astorijos. Jam iškraunant ledą, keltuvas savaime pasijudino keltis ir darbininką pritrėškė prie sienos.

PAJIEŠKOJAMI

Pajieškau savo brolio Juozo Kirvaičio. Kada gyveno Brooklyne apie Coney Island apylinkę. Prašau, kad jis pats atsišauktų arba kas žino apie jį, lai praneša man. Ona Kirvaitė (Levikienė), 43 W. Porter St., Waterbury, Conn. (288-291)

SUSIRINKIMAI

EAST NEW YORK, N. Y.

LDS 13-tos kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks trečiadienį, gruodžio (December) 8 d., Kiburio svetainėj, 950 Jamaica Ave., Brooklyn, N. Y. Pradžia 8-tą val. vakaro. Draugai, šis susirinkimas bus labai svarbus, nes turime labai svarbius reikalus apspręsti, tat visi susirinkite.

Komitetas.

(287-288)

SUSIRINKIMAI

BROOKLYN, N. Y.

Penktadienį, 10 d. gruodžio įvyks prakalbos, rengiamos Am. Liet. Kongreso Vietinio Skyriaus, Grand Paradise Salėje, 318 Grand St., didžiojoj Svetainėj, 7:30 val. vak. Kalbės St. Michelsonas, "Keleivio" redaktorius iš So. Bostono ir R. Mizara, "Laisvės" redaktorius, iš Brooklyno. Tema: 11 Metų Fašizmo Lietuvoje ir Ką Fašizmas Atnešė Lietuvos Liaudžiai? Įžanga veltui. Kviečiame visus skaitlingai dalyvauti.

(288-290)

BROOKLYN, N. Y.

Kriaučių 54 Skyriaus priešmetinis susirinkimas įvyks 8 d. gruodžio, Piliečių Kliube, 280 Union Ave. Malonėkite visi kriaučiai dalyvauti šiame susirinkime, nes bus valdybos rinkimas ir apkalbėjimas apie benefito išdalinimą. — C. Načiuskas.

(287-288)

BROOKLYN, N. Y.

ALDLD 55 kp. susirinkimas įvyks gruodžio 8 d. Šapalo-Vaiginio Svet., 147 Thames St., 8 val. vak. Prašome visų narių dalyvauti šiame susirinkime., taip pat sugrąžinkite vakarienės tikietus, kurie dar nesugrąžinote.

(287-288)

Gaukite Šį EKSTRA Užvalkalą ir Jus Gaunate tikrai ŠVIEŽIUS Cigaretus

PAKELIS Dvigubai-Švelnių OLD GOLDS yra vertas minutės pastudijavimo. Tas pakelis ateina apvilktas *Ekstra* Cellophane užvalkalu. Jis yra *dvilinkai* apvyniotas.... du užvalkalai vietoje vieno. Bet dar ne viskas.

Tėmykite, kaip moksliniai tie du Cellophane užvalkalai yra uždėti.... taip, kad vienas užvalkalas užlipdo pakelio viršų, o antras užlipdo apačią. Niekur nėra atvirų siūlių.... Tai orą uždaras, klimatą apsaugojąs pakelis.

Tai yra stebūklingas padaras šis pakelis! Jis suteikia jums ŠVIEŽIUS cigaretus, kur tik jūs pirksite juos. Ar tai klimatas būtų aukštas ir sausas. Ar tai klimatas būtų drėgnas ir minkštas.

Jūs nerasite pakiuko Dvigubai-Švelnių OLD GOLDS visai išdžiūvusių nuo šilumos nei išsipūtusių iki drėgnumo laipsnio dėl didelio apšarmojimo.

Nuvėsę cigaretai yra liežuvio degintojai ir gerklės erzintojai. Bet ŠVIEŽI cigaretai—tie švieži, Dvigubai-Švelnūs Old Golds—yra priimnūs nuo ryto iki vakaro.

Reikalaukite Dvigubai - Švelnių Old Golds dėl *šviežumo*. Dėl perteklingo šviežumo pasaulio išrinktiniausių prizinio derliaus tabakų. Dėl naudingumo. Dėl teisingo susijaudinimo teisinga kokybe, puikiausiais vietos ir turkiškais tabakais, kokius tik pinigas gali pirkti.

P. Lorillard Company
ESTABLISHED 1760

JŪS GALITE LAIMĖTI $100,000.00 PIRMĄ PRIZĄ OLD GOLD'S

naujame $250,000.00 Piešinių Konteste. Gaukite įstojimo blanką ir visus detališkumus bile cigaretų krautuvėje

Kontestas užsidaro vidurnaktį, 11 d. gruodžio, 1937

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS

GRAŽIAI ĮRENGTA SUSIĖJIMAM ĮSTAIGA

Vietos ir importuotos degtinės ir vynai geriausių bravorų alus ir Elius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažinti.

Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys, užėjimui su moterimis. Nedėliomis atdaras nuo 1 valandos dieną iki vėlai.

426 SOUTH 5th STREET, BROOKLYN, N. Y.

Blokas nuo Hewes eleveiterio stoties. Tel. Evergreen 7-8886

FRANK DOMIKAITIS RESTAURACIJA

417 Lorimer St., Brooklyn, "Laisvės" Name

GERIAUSIOS RŪŠIES VALGIAI

Gaminami Europiško ir Amerikoniško stiliaus. Puikūs, lietuviško namų darbo, kilbasai ir kepta paršiena; gaspadoriškai nuvirti kopūstai ir barščiai.

Atdara Nuo Anksti Ryto iki Vėlai Vakaro

Vasaros laiku visada yra gražus pasirinkimas pieniškų valgių ir daržovių, virtų ir žalių.

Lietuvių Anglių Kompanija

Pirmos klasės anglis, geriausios rūšies ir pilnas svoris—2000 svarų tonas, tai legališkas svoris. Pristatome greit į jūsų namus. Prašome įsitėmyti adresą ir telefoną.

Telefonuokite: EVergreen 7-1661 arba užeikite pasikalbėti į ofisą

485 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Kampas Union Ave. ir Grand St.

TRU-EMBER COAL COMPANY

(LIETUVIŲ ANGLIŲ KOMPANIJA)

485 Grand Street Brooklyn, N. Y.

Telefonas: EVergreen 7-1661

JOHN VALEN

321 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Aukštos Rūšies Restauracija

Puikiai įrengta vieta pasilinksminimams Amerikos Išdirbimo ir Importuotos

DEGTINĖS IR VYNAI

GERIAUSIŲ BRAVORŲ ALUS IR ELIUS

Skersai gatvės nuo Grand Paradise Salės

321 Grand Street - Brooklyn, N. Y.

Kampas Havemeyer St.

Telefonas: EVergreen 7-9851

PHONE PULASKI 5-1090

FLUSHING

RUSSIAN and TURKISH BATHS, Inc

29-31 MORRELL STREET BROOKLYN, N. Y.

OPEN DAY AND NIGHT

Managed by
RHEA TEITELBAUM

Vapor Room, Turkish Room, Russian Room, Large Swimming Pool, Fresh Artesian Water, Restaurant, Barber Shop, Sleeping Accomodations.

Admission 50c, day and night

Saturday Night 75c

SPECIAL RATES PER WEEK

LADIES' DAYS	GENTS' DAYS
Mon. and Tuesday from 12 a. m. to 11 p. m. After 11 p. m. for gents.	Wed., Thurs., Fri., Sat. and Sun. all day and night.